

3/1999

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 254-4.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం. జూలై నెల 12-వ తేది శుక్ర వారము

No. 88

శ్రీ నిభవనా నరత్న ఆహారశాల బహుళ ఏకాదశి.

సంచిక ౮౮

అమృతంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెంకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వుల తగ్గించును. విదేశము
లలో నూడ వాడుచున్నారు.

అమృతంజనము అన్ని నోవ్వులకు
నొవ్వులకు నంజీవివంటిది.

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బి 1-కి రు 8-4-0 లు

వ్రతీయులకు ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపిథి, మద్రాసు

109, ఫ్రేరింగ్స్, పోర్టు, బొంబే

యిదివరలో మాతో
వాడేవి చేసినవారంద
రును తృప్తిచెంది
యున్నారు.

మీరును ఒకసారి మాతో
ఒక బేరము చేసిన
నిజము తెలియును.

బీదల్, సామాన్యలకు, ధనవంతులకు సగినట్టి బంగారు, వెండి, వువ్వలగలము, కెంపులు, నీలకవలములు
మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన నగలములను నిద్రమగానున్నవి
అక్కరలేనివి వాచను పుచ్చుకొని, మరియొకనగల యివ్వబడును చూడలేని
ఆర్థి లిచ్చిన సకాలమునందు తయారుచేయబడును సరంబంగాచుక,
నీల వెండి పూచీనిచ్చెనము

ఉమ్మడి బంగారుశెట్టి అందు సన్ను,

(2977)

నగలవర్తకులు, '8, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మైసూరు ఆగ్రికల్చరల్ డైరీపారమ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

జంతుజాలము నష్టపరిహారమునిచ్చు హామీము.

హెడ్ ఆఫీసు: బెంగళూరు సెల్.

స్థాపికం 1924

వ్యవసాయదారులకు వశువుల వ్యవసాయమును వివిధ లాభకరమైనది ముఖ్యముగా

జంతువుల రిజిస్ట్రేషన్ (ప్రీవెంటివ్ కిక్) గా

పరిశీలించుట రుక, తన వాస్తవ పొందక పూర్వము వాయిదాపెట్టబడినది చట్టం ప్రకారము యివ్వబడును
పరిశీలించుట వాస్తవ పొందక పూర్వము వాయిదాపెట్టబడినది చట్టం ప్రకారము యివ్వబడును
ఆర్డర్లను యివ్వబడును, ముఖ్యమైనవి, సబ్సిడీలను ధీమాతో యివ్వబడును
ఇండియా, బర్మా, సింగపూర్లకు దుకతును కాకతీయ
వివరములకు మేనేజింగ్ డైరెక్టరునకు వ్రాయుడు.

మేలైన పోర్టులాండు సీమెంట్
(నెమలి మార్కు)

మనసిపాలిటి, రైల్వే, ఎంజినీరులు, కలెక్టర్లు, ఇతరులు విశేషముగా దీనినే ఉపయోగించి
కొనియున్నార.

గట్టిగా నండుడును ముద్రపెట్టినది, ధరపత్రము వివరములకు ఈ కిరణ విలాసమునకు వ్రాయుట

4899 శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యం అందు కో, 140, ఆదియప్పనాయకన్ పిథి, మద్రాసు.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్
అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్
వారి ఆఫీసు తమ స్వంత
భవనములకు మార్చబడుట

1928 జూలై 14 వ తేది నుండి పై కంపెనీవారి హె
డ్ ఆఫీసు మద్రాసు వార్షికోత్సవం కెంబువారు వీధిలో మూ
కర్ సల్లములు వీధి (కరెన్సీ)లో వార్షికోత్సవం, సింగన్న
వెట్టి పిథులనుధ్యున్న ఆవరణమునందు యిక్సెలెంట్ వా
లలో చేరియున్న ఈ పై టెడ్ ఇండియా అస్యూరెన్సు లిమి
గ్స్ ఆను భవనములకు మార్చబడినవి. సింగన్నవారు
కెంబువారు వీధి పై పునరున్నది ప్రస్తుతపు ఆఫీసునండి
ఆచ్చట 2 నిమిషములనడక. ప్రాజెక్ట్ ఫ్రాంకెన్ కంపెనీ ట్రా
వెస్టావ నుండి ఒకనిమిషములో కల్గెను.

కంపెనీవారిపాస్టర్ ఆడ్రసు యిది లోలో కూడికే. పా
స్టర్ క్వి నెం 231 మద్రాసు

పై కంపెనీవారు తమ భవనములకు పాలసీదార్లు, తదిత
ర ప్రజలకు యావచ్చునది నెంబెంబు కావచ్చునందుకొన్న
ది వ్యాపారపు పనులొప్పులు కాకుండ వెంటనే నిర్వహించు
టకువలయు ప్రత్యేకార్హముగావింపబడెన పాలసీదార్లకు నా
యా సౌకర్యము తేర్చుకొని

మద్రాసు స్టార్ అందు కంపెనీ
10 జూలై 28 మే సెన్సెట్టు

1204 వసంతకుసుమాకరము 2128

ఇది ఆరోగ్యమునగోర ప్రతిహానవుడు నేదెంతగానైన
ప్రమేహము, తయ, పొండుపు, మూత్రవ్యాధులు, వాళ్ల
ముట్లు, అందు తీవ్రపదార్థము, కినిబోగొట్టును. అత్యుత్త
మైన రసాయ, నాపథము వెల తులం 1 కి రు 20-0-0

అర్ధరసాయనశాల, ముత్తూరు, కృష్ణా,

437

ఏలూరు గోసంరక్షణ సమితి

రెండవ రిపోర్టు

ది 19-8-1928 సం. లగాయతు ది 30-9-1927 సం. వరకు ఎవరు యాదానమును స్వీకరించి ఏలూరు నాల్గో అట్టి పరాత్పరమునూ, గోవులకున్న వందనములన్నియు యీ రిపోర్టు ప్రారంభించుచున్నాము.

రు. అ. ప. 1. గోసంరక్షణ సమితి నిల్వసాము 1405-10-2 ది 18-8-1928 సం. వరకు నిల్వసాము (వధుమరిపోర్టుబాధలు) 1641-5-5 ది 31-10-1925 (ఈ రిపోర్టు అనుబంధము 1) 2250-0-0 ది 1-8-1927 (ఈ రిపోర్టు అనుబంధము 2) 19583-4-0 ది 30-9-1927 సం. వరకు ఆఖరు నిల్వ

2. గతసంవత్సరపు పనులు

ది 14-5-1924 సం. లగాయతు సాయంకాలము ఏలూరు పురపాలకమున గోసంరక్షణసమితియొక్క (పథకు వారి కోర్కెను కాకినాడ కాపురములు బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యకాస్తూరి యాధిపత్యముక్రింద జయప్రదముగా గానించబడినది. (వారి యాదానములలోని ముఖ్యభాగాలు యీ రెండవ రిపోర్టువరకు 41 లగాయతు 48 పుట ఆఖరు వరకు తెలియపర్చడమైనది. దయతో సందర్శించి తిరిగించెదరుగాక!)

3. గతచర్య

శ్రీ మోతే గంగరాజు, నరసింహరావు జమీందారు గార్లు ప్రస్తుతము వుండే మేడల స్థలమునందు ఏలూరు గోసం రక్షణ సమితి ది 25-1-1918 సం. స్థాపించబడినది. స్థాపన తేదీలగాయతు ది 18-8-1928 సం. వరకు రిపోర్టులు అమ్మి వేయించబడినవి. స్థలము ది 20-2-1922 సం. లగాయతు వరకు పేటలో శ్రీ తాటికొండ శుభారావుగారు వగైరాగార్లు చే నిర్మించిన శ్రీరామాలయగిరికి ఆవరణలోనికి మార్చబడి యిదవది సంతకములు అనగా ది 20-2-1942 సం. లగాయతు గోసంరక్షణ సమితి వుండుటకు యేర్పాటులు జరుపబడినవి. వాయిదావంతరము ప్రభుత్వగోడలకు అయినసాము గుడి ధర్మ కర్తవ్యము మారరాకొకప్పుడ గుడికి వదలివేయటకు నిర్ణయం తీసుకొనడమైనది. ది 1-8-1928 సం. వరకు యీ సమితియందు ఆదాయవ్యయములకు సరిపోవును అభివృద్ధి కనబడకపోవుట వల్ల రెండవరిపోర్టు అమ్మి వేయించుటకును ద్వితీయ సంవత్సర కోర్కెను జరుపుటకును, మాకు ఉత్సాహము ఉదయించలేదు. ది 1-9-1926 సం. లగాయతు ఈ దిగువ తక్కిన ప్రకారం కాశ్యోతధర్మకర్తలచేత కాశ్యోతనిధికి ఒకొక్కరు రూ. 500-0-0 ధర్మము యేర్పాటుచేసినదిలగాయతు ది 30-9-27 సం. రం. ఆఖరు సం. 19583-4-0 లు సమితికి చే కూరినవి.

(కాశ్యోతధర్మకర్తల కాశ్యోతనిధి)

జమీందారు మహారాజుశ్రీ.

500-0-0 (1) మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు (పేటికెంటు) 1926 సం.

500-0-0 (2) మోతే నరసింహరావు జమీందారుగారు

500-0-0 (3) మోతే శారాయణరావు జమీందారుగారు

500-0-0 (4) మోతే కృష్ణారావు జమీందారుగారు

500-0-0 (5) పోలికెట్టి గోపాలస్వామిగారు (పేటికెంటు) "

500-0-0 (6) పోలికెట్టి శారాయణరావుగారు "

500-0-0 (7) పోలికెట్టి రంగనాయకులగారు "

500-0-0 (8) పద్మల వెంకట చినరాజుగారు "

500-0-0 (9) మేడూరి బాసకిరామయ్యగారు (పేటికెంటు) 1927 సం.

500-0-0 (10) పనుమిట్టి పులిమేతగారు "

500-0-0 (11) కందుల రామస్వామిగారు "

500-0-0 (12) కేసరపల్లి ఆంజనేయలుగారు "

4. కాశ్యోతధర్మం ధర్మము

ది 30-9-27 సం. రం. వరకు అసలసాము ఖర్చునెట్లు కుండ పడ్డితో సర్దుము జరుగ గలవలయు ధాతల శేడన యీ దిగువ తెలియబడిన ప్రకారం 9 తిరుగులలో రూ. 7629-0-0 లు నిల్వ కలదు. ధాతలపేర్లు 67. యీ రిపోర్టు నె 1 రు పుట లగాయతు 5 పుటవరకున్న 37, 38 పుటలయందున్న ఎవరు ఎంత యిచ్చినది తెలియపర్చడమైనది.

రు

6000-0-0 నె 1 రు కాశ్యోతధర్మకర్తలు (రు 500 లు దాతలు) 12

... 2 కాశ్యోతధర్మకర్తలు (రు 250 లు దాతలు)

... 3 కాశ్యోత పనోయలు (రు 180 లు దాతలు)

450-0-0 4 కాశ్యోత అభిమానులు (రు 150 లు దాతలు) 3

316-0-0 5 (1) కాశ్యోతసభ్యులు (రు 100 లు) దాతలు 2

ఈ కాశాదారలందరివద్ద, వరిమర్మధర్మము లమ్మవారలందరివద్దను వ్రాసెను. మీవూరి వర్తకులయందలి వ్రాసెనట్లు.

సీసా 1-8 రు న 1-0-0 పోర్టు 0-5-0 ప్రత్యేకం, సీసా 8 క రు 2-12-0 పోర్టు 0-0-12-0

ఓ యో ది ర్ బ హా రు (రిజిష్టరు)

కానుట మునుపను.

మోతుపులమినగాని, శేబు భద్రాలమినగాని రెండుమూడు చక్కలు అటోఫోన్ కోరు చుట్టవ వెంటనే విక్రయి మనోహర మైనట్టి మర్రి, దైతపువ్వుల వరిమర్మమును, పెదజలి పట్టుకొన్నాడు. శేండ్లపయ్యచూలంబు ఇందువులందరిని సంతోషపరచుటకు, అటోఫోన్ బహారో లు, మరెట్టియు కావరాదు. నేడే ఒక సీసానుకొని, వారి అభ్యుత్థరమిరహ అభ్యుత్థింపుడు.

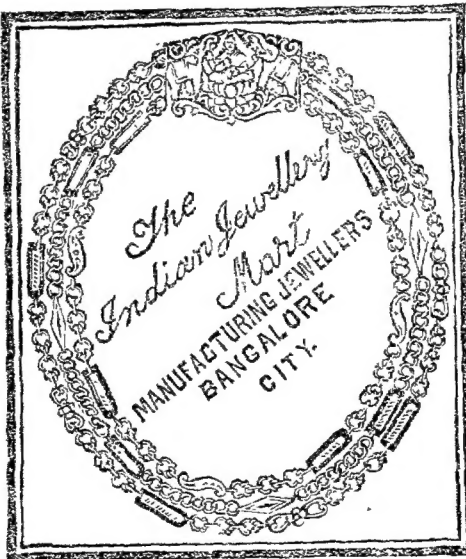
శ్రీ మోతు ఓటోఫోన్ బహారం రు. 2-0-0
" " " " " " 1-5-0
1 ప్రకారం " " 0-12-0

నమూనా సీసారెండణల పోర్టు స్థాంపులు పంపిన పంపబడును.

మనానన కాడ్డు 1-8 అనా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు కెమికలు కంపెనీ.

285, బమ్మాయపేడు మార్కెటు, బొంబాయి. తె. ప్ర.

బంగారు వ్రేలులు పలకరములు, అప్పట్లైన సవరము బంగారతో ప్రస్తుత కాలమునకు తగిన రకములలో తయారుచేయించియున్నాము. యంత్రపరాయముతో సాగింపు చేయబడుచున్నది. కూలీలు చాలా తక్కువ. వ్యాపారకులకు ప్రత్యేక వెలు యిచ్చెదము. ఈ 1 వ య ప్రె పేర్చు వివరములు తెలియగోరువారు తక్షణము వ్రాసినయెడల తక్షణ లాభము పొందెదరు.

నవరం బంగారుకు పూచీ నిచ్చెదము.

ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్ట్,

నగరపేట,

పోస్టుబాక్సు నెంబరు 40, బెంగళూరు సిటీ.

140-0-0	6	(2)	డిటా	(రు 80 లు దాతలు)	5
285-0-0	7	(3)	డిటా	(రు 80 లు దాతలు)	8
110-0-0	8	(4)	డిటా	(రు 20 లు దాతలు)	5
378-0-0	9	(5)	డిటా	(రు 10 లు దాతలు)	87

7629-0-0 వరకు జాతలు 68

మ.రా. 1-10-27 సం. రం. లగాయతు 10-3-26

వరకు యిట్టి ధర్మముల లెన్సు యాదానము తెలియగోరి 5 వ పేజీన తెలియబడినాము.

(5) బట్టలవర్తకుల ధర్మములు

బట్టల వర్తకులు అన్యకర్తయే అరువు నగదు సరకు లకు రు 120 లు మొత్తమునకు రు 0-1-00 ఒక అనా నా ధర్మం ఆసామిలవల్ల తీసిగాని తీయకగాని యిచ్చుటకు ఏర్పాటులు జరిగినవి. (ఇందు రంగిరేణులు, మహమ్మదీయులకాక) ఈ ప్రకారము వచ్చుసాము నిత్యభర్తలక్రింది వ్యయపరపడెను. ఇట్టిదాతలవినకం యాదానము 11, 12 పుటలయందును 28, 24 పుటలయందును తెలియబడినాము. బట్టలవర్తకులు ప్రతి వారు గోసంరక్షణసమితి యం దభిమాన ముంచి సహాయముపడ గలవలయు కోరుచున్నాము.

(6) ఎగమతి కమిషన్ కొట్ట ధర్మములు

కమిషన్ వర్తకులు కనానాచేయ సరకులకు (అవ రాలు వగైరా) బండ్ల ఒకటికి రు 0-0-6 ఆదవైసలు చొప్పు న గోసంరక్షణధర్మ మని పట్టికలో నమాచేయెదరు యేర్పాటు చేసిన ప్రకారము 30-11-25 లగాయతు ఇట్టిదాతల వినర ములు యాదానము 21, 22 పుటలయందు తెలియబడినాము. దిగువతి కమిషన్ వర్తకులకాక ఇట్టి సహాయధర్మములు యేర్పాటుచేసి సంగతుల సమితి అభివృద్ధికి సాధనపడగలందు లకు కోరుచున్నాము. ఇట్టిధర్మములయొక్క సాహాయడ సమితి నిత్యభర్తలవల వినియోగపడుచున్నది.

(7) వరిగడ్డిబండ్లు ధర్మం

రైతు సోదరులు వరిగడ్డి ధర్మముగా యిచ్చినయెడల యీసమితికి చాలా మేలుకలగజేసినవారై యుండురు. ముట్టు పట్టుగానూడులవారు బండ్ల కిరాయిలు సమితివారు పెట్టుకొనే పద్ధతినైనను వరిగడ్డిని సహాయముచేసినయెడల చాల ఉపకారము చేసినవారగుదురు. యీసాట్లు సంవత్సరములలో వరిగడ్డిబండ్లు 88 కి దారిల వినరములు యాదానము 15, 16 పుటలయందును 38 పుటలయందును తెలియబడినాము.

3 1 2 3

శ్రీ కరవీర పీఠ శంకరాచార్యుల వారి ప్రకటన

మిల్లరుకన్యను హిందూమతమున చేర్చుటనుగూర్చి మహామహోపాధ్యాయ అనంత కృష్ణశాస్త్రిగారు

తెలిపిన విషయములు నిజముకావు

(బహిరంగ పథలో శంకరాచార్యులవారితో శాస్త్రి గారు చర్చింపగా శాస్త్రియొక్క భావమును గూర్చి తాను పాఠశాలపడి మిల్లరుకన్యకు హిందూమతదీక్ష నిచ్చితి నని శంకరాచార్యులవారు పూర్తిగా బహుళానిరసి శాస్త్రిగారు చెప్పినట్లు ప్రతికలలో ప్రకటింప బడిన) దీనినిగూర్చి శం కరాచార్యులవారు డాక్టరు కుర్రుకోటి గారు ప్రతికల కిటుల వ్రాసిరి.

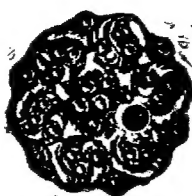
“కలకత్తాలో నివసించుచున్న పండిత శాస్త్రిగారు తెలి పిన యీ ప్రయోగము కేవలము అసత్యము 1. బహిరంగపర్వ అనగా ప్రజలకు సాధారణముగా నెట్టిభావము కలుగునో అట్టి బహిరంగ పర్వ యేదియును జరుగలేదు. మహామహోపాధ్యాయుడు నన్ను శ్రీరంగా ఆలయసంఘముల కన్నిటికిని ప్రత్యక్షతరముల నిమిత్తము నేను పంపించితిని. వచనప్రసంగమున కృష్ణమందిర మనబడు మా మఠము ఆవరణ లో ఆరు బయటను బహిరంగముగానే మాకిద్దరికిని సంభాషణ జరిగినది. నేను మిల్లరు కన్యకు హిందూమత దీక్షనిచ్చుట ఆక్ర మమయిన నేను ప్రమాణములుగా చూపిన శాస్త్రవాక్యము లకు నేను చేసిన ఆర్థము సరియైనది కాదనియును మరి పెక్కు సంశయములను గూడ శాస్త్రి గారవారు తెలిపిరి. 1928 మేనెల 14, 15 తేదీలలో రెండురోజులును మాకు సంభాషణ జరిగినది. హిందూవు కాని వ్యక్తిని హిందూమతములో చేర్చు కొనవచ్చుననియు నేను నిష్కర్షగా తెలిపితిని. అందులకు శాస్త్ర ప్రమాణములగుడ చూపించితిని. ఆశాస్త్ర వాక్య ములకు ఆర్థము చేయుటలో తాను నాతో నేకింపవలసిన యీ బాగుగా నాలోచించి 15 రోజులలో గా ప్రత్యక్షతరమును సంపాదననియు అప్పుడు శాస్త్రిగారు నాతో చెప్పిరి.

15 రోజులు గాదు దాదాపుగా రెండునెలలుగూడ కావచ్చును. శాస్త్రిగారు నాకేమియును వ్రాయలేదు. పైగాశాస్త్రిగారు చెప్పినట్లు కొన్ని ప్రతికలలో మాసంభాషణ గూర్చి ప్రకటింపబడిన విషయమును నేను చదివితిని. అది జరిగినదానికి కేవలము వివరితముగా నున్నందులకు చాల బహిరం చుచున్నాను. నాకును శాస్త్రిగారికిని జరిగిన సంభాషణయం తయును అప్పుడే యొక కాగితముమీద వ్రాయబడిన. దాని పైని శాస్త్రిగారును నాకార్యదర్శియునుగూడ సప్రదే సంతక ములు చేసిరి.

కుదికర్మకు జరుపుటవలన మిల్లరు కన్యజాతి యెంతమా త్రమును మారలేదని నేనపుడొప్పుకొంటినిని ప్రతికలలో ప్రక టింపబడిన. ఈవిషయమునుగూడ వివరితకల్పనమే కనబడు చున్నది. మిల్లరుకన్య (ఇప్పుడు మహారాణి కన్యమేనామహో పాధ్యాయ) జన్మవలన క్రైస్తవమతమురాలైనను యిప్పుడాయె మత విశ్వాసము మారినది. తననమ్మకమును విస్తరింప జేసుకొనుటకే నేనామెకు కుదికర్మలన సహాయముచేసితిని జాతివిషయము సంఘమునకు చేరినది. ఆమె భర్త సంఘమునా రే అందుల కర్హులు. ఈమహారాణి విషయమున ధనగర్హ సంఘ మునా రామెను తమ సంఘమున సప్రదే చేర్చుకొనిరి. అది వారికి సంబంధించిన విషయము గావునను ఆమెను వారిదివరకే తమ సంఘమునందు చేర్చుకొనిరి. గావునను అది సరియైనదా అనినేను ప్రశ్నింప నలచుకొనలేదు. అని నేనపుడు తెలిపితిని.

వివాహమునుగూర్చి మొదటినుండియు నేనెట్టి అభిప్రాయమును తెలిపియుండలేదు. అందులకు కారణము సప్రదే నేను పూర్తిగా స్పష్టపరచితిని. ఇతర సత్యములవారు హిందూమతము న చేరిగోరినవో వారికి మరదీక్ష యొసంగి వారి విశ్వాసమును విస్తరింపజేసుకొనుట కవకాశము కలిగింపుట మహాభవతినగుట చే నాకు ముఖ్య కర్తవ్యమైయున్నది. గాన దానినే నేను నెర జేర్చితిని. అవిషయమున నాకెట్టి సంశయమును యెన్నడును గూడలేదు. సంభాషణలోగూడ నా అభిప్రాయమే సరియైన దని నేను స్పష్టముగా తెలిపియున్నాను. అని శంకరాచార్యుల వారు ప్రకటించిరి. (అసానియే పెడు ప్రశ్న స్పృహలు)

కాను బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మావద్ద వలసరకముల లోలాకులు, గుడ్డలు, సోపులు, బంగారు మొదలయినవి, కొలుతాడులు, బొంబులు మొదలగునవి తరహాగల నన్ను. వివరములకు ఈసంపుట విలాసములకు గ్రాయును.

పాప్రైటర్లు: కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదర్స్.

ది ఆంధ్ర జూయలరీ మ్యానుఫాక్చరీంగు కంపెనీ హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ. బ్రాంచి: 210 చైనాబజారురోడ్డు మదరాసు.

నాజీవితచరిత్ర సంగ్రహము

నేను ప్రమాదాత సెల్ ఆషాఢ బి ౧౧ శనివారమునకు సరియగు 1870 సెల్ జూలై నెల 28 వ తేదీన, పశ్చిమగోదావ రిజిల్లా తణుకుతాలూకా యందలి తేలివెన్న గ్రామమున నియోగి (బ్రాహ్మణ)వంశమున జననమందిరిని. ఆతాలూకాలోని రేలంగి పర్వతము. అప్పటికే 1882 వ సంవత్సరమువఱకు నేను నా సోదరులను విద్యనేర్చితిని. మాజనకుడు శుద్ధారాయుడు గారు సర్వ యోగ్యుడగు నుండుమచ్చి, పిల్లలకు మా విద్యాభివృద్ధికి ఆసనత్వము జూలై నెలలో రాజమహేంద్ర వరమునకు కుటుంబముతో వచ్చిరి. 1884 సంవత్సరాంతమున మధ్యమ పరీక్ష యందును, 1886 సంవత్సరాంతమున ప్రతేక పరీక్షయందును ప్రథమతరగతిని నే గృహభ్యుదయమున. ఉద్యోగపు బజల నిమిత్తము మాజనకుడు పరదేశమున నుం డునపుడు మారిల్లి సీతమ్మ మిశల బాగూకాకతో మువిద్యోప రిపాషణముఁ గావించుచున్నాను. 1898 సంవత్సరమున రాజ మహేంద్రవర కళాశాలనుండి పట్టపరీక్ష నిచ్చితిని. ఉపాధ్యాయస్థితి నవలంబించి గోరి, ఆసనత్వమున నైదాపేట బోధ నాధ్యక్షుని కళాశాలలోఁ జేరి చదివితిని.

కళాశాలలో నుండు కాలమున సంఘసంస్కరణ విష యమే నాకెంతో యభిమానము కుదిరెను. ఆకాలమున రాష్ట్ర హేంద్రవరమున శ్రీ రాల్ బి కందుకూరి పరేశలింగము పంతు లుగారు సంఘ సంస్కరణ కార్యము నమితోత్సాహమున నెర జేర్చుచుండిరి. కళాశాలలో వారు ఆంధ్ర పండితులు. పరస్పర యులు బోధించుట యందుకంటే సంఘసంస్కరణ ప్రబో ధమునందే వారికెక్కువపట్టువలె. నేనకళాశాలలోఁగడిచి యెను వత్సరములను, విద్యాలయమునను బైటను వారి బోధనమే నా పీనుకుడనయ్యుండెను. నేనంత ప్రార్థనా సమాజమునఁజేరి, సమాజసత్వమున “సత్యసంపర్కని” యను మాసపత్రికను 1891 నాల్గవండి ప్రకటింప వారఁబెట్టితిని. రెండు మూడు సంవ త్సరములకు వివర నేను ఉద్యోగమునఁ ప్రవేశించి, తరు ప్రతే కమున వెడఁగిపోవుటచేత, ఆ పత్రికను నా మిత్రులగు కీ! శే! గోపేంద్ర కనకరాజుగారు ఒక వత్సరమును, నా తమ్ముడు చీ! వెంకటరామయ్య నటి కొంతకాలమును నడిపిరి. మిత్రులు నా ముఖ్యముగ పరేశలింగము పంతులుగారును, “సత్యసంప ర్కని”కి వ్యాసములు వ్రాయుచు దాని నాదరించిరి.

సంఘ సంస్కరణాభిమానము చేతను, ముఖ్యముగ గురు పర్యటన పంతులవారి సహవాసములనను, సంస్కరణ మహా సంసక్త ప్రతికూలమున నే వృత్తియందును ప్రవేశించి నాకష్టము తొలగెను. న్యాయవాదిత్వ మన్యాయముల కాకరమనియును, దొరతనపు కొలువు లందపంపములకు మూలకందమనియును నే భావించి, బానియేల విముఖత్వము నొందియుంటిని. ఉపాధ్యాయ వృత్తి పవిత్ర తమమని విశ్వసించి, అందుఁ ప్రవేశించుటయొందుంటిని. రాజమహేంద్రవరమున పరిశుద్ధాస్థిక మత ధర్మముల నుపదేశించు పాఠశాలనొకటి స్థాపించి, అందు మూలమున మాబోటి యువకుల నొకచోటఁజేర్చి, వారలచే బ్రాహ్మణత ప్రచారమును సంఘ సంస్కరణ ప్రబోధమును గావింప పంతులుగారిపుడు కంకణము గట్టుకొనిరి. ఈ కారణ ములచేత నేను ఉద్యోగోదక స్థితి నవలంబించితిని.

1893 వ సంవత్సరాంతమున నేను బోధనాధ్యక్షుని కళా శాల విడిచివచ్చితిని. ఈ లోపున రాజమహేంద్రవరమున విద్యా పరిశితులందెన్నియో మాకులుగలిగినవి. ఉన్నతవిద్యబోధించు పాఠశాలలసంఖ్యయూపురమున పెరిగినకొలదిని, నేర్పడుచువిద్య ితీయించుకుంటుంటిని పెట్టి కళాశాలాధ్యక్షులకు శ్రీమెట్టూరు కొరగారు, ఒకయుపాయముజేసిరి. ఆంధ్రదేశమునకు ప్రత్యేక ముగ నొక బోధనాధ్యక్షుని కళాశాల రాజమహేంద్రవరమున దొరతనమువారు స్థాపించినవో, తెలుగుదేశమున మంచియుపా ధ్యాయులెర్పడుటయేగాక, అనగరమందలి విశ్వార్థులెల్లరు నూ తన కళాశాలలో క్రిందితరగతులలోఁజేరి, చక్కఁగఁజదువుకొందు రని దొరగారితలంపు. దొరతనమువారును పీరియలోచనల సంగి

కరించి, 1894 సంవత్సరాంతమున నవట బోధనాధ్యక్షుని కళాశాలనుస్థాపించిరి. తామెప్పులుపనెందిన యున్నతపాఠశాల కిటు వ్యాపారమురాగా, మధ్యమపాఠశాలను స్థాపించెదననియు అందునన్నుండు మనియును పంతులునన్నుగోరిరి. చిన్నబాలు లుండు చిన్నతరగతులనే యెల్ల కాలము నంటిపట్టుకొని ఉన్నత తీవితాదర్శములఁగోలపోవుటకు నాకష్టముతేకుండెను యల్. టి. పరీక్షలో నేనాయేడు పూర్తిగ విజయముగావించుకుండుట చేత, కళాశాలలో నాకు దొరగా రీతిఁబూనిన యోగ్యుడము నాకు లభింపలేదు.

1894 సంవత్సరమునుండి 1902 సంవత్సరమువఱకును నేను బెజవాడలోని క్రైస్తవపాఠశాలలో నుపాధ్యాయత్వము నహించియుంటిని. 1902 సెల్నుండి 1904 వఱకును పర్లాపేడి రాజాగారి కళాశాలలోను, అప్పటినుండి 1908 సెల్ వఱకును విజయనగరము కళాశాలలోను, ఈ కడపటి సెల్ మొదలు 1920 వఱకును గంటూరు క్రైస్తవ కళాశాలలోను నేను ఉప న్యాయకడుగనుంటిని. గంటూరులోనుండు కాలముననే నెలపు గైకొని కలకత్తాకేగి అచటి రాజధాని కళాశాలలో బ్రవేశించి యుం. యే. పరీక్షనిచ్చితిని. 1920 జూలై నెలలో నెల్లూరులో కళాశాల నెలనెను. ఆ కళాశాలాధ్యక్షుడవని నా కొసంగిలదు టచేత నే నడిస్వీకరించి 1928 సెల్ జూలైవఱకును అందలి విధుల నెరవేర్చితిని. కళాశాల మంచియభివృద్ధిగావించుటకు చేత ఇట్టి సమయముననే నేను ఉద్యోగమును విరమించుకొని విశ్రాంతిగైకొనవలయునని యెంచితిని. కాలవిలంబకమైనతో దేహవనోదార్థము జడిగి నే నేయబూనిన కొన్ని కార్యముల కు విఘ్నమాపాక్షిల్లనని నే నీ మాసారంభమునుండియు నుద్యోగ మును చాలించుకొంటిని.

1895-వ సెల్ను నేను సత్యసంపర్కనీ పత్రికా సంపాద కత్వమును పూర్తిగ వదలివైచి నా గురువులకు శ్రీ మల్లాది వెంకటరత్నముగారు స్థాపించిన “జననా పత్రిక” ను గైకొని 1907-వ సంవత్సరము వఱకును అది నడిపితిని. శ్రీ విద్యాను కులమును చిన్నపుస్తకము లాకాలముననే నేను కొన్నిరచించి తిని. కారణాంతరములచే నే నిటివల స పత్రికాధిపత్యమును వదలుకొనవలసి వచ్చినన, సంఘసంస్కరణముపట్లగాని, ఆంధ్రసారస్వతాభి వృద్ధినిగుఱించికాని, నాయభిమాన మెంతమాత్రమును తగ్గలేదు. ఈవిషయములందు తీరిక సమయములందే కొంత కృషిని చేయుచునేయున్నాడను. వివర ఉద్యోగ కార్యభార మిటీవల హెచ్చి, ఓసక తగ్గుచుండుటవలన, ఏయధ్యుధధరచనకును సాహ సింపనైతిని. ఉండరికాలమును దేశసేవకును భాషాసేవకును వినియోగింప నుద్యమించుచున్నాను. ఘనకార్య నిర్వహణమునకు మన యుత్సాహ మొకటియే చాలదు. ఓసక సమర్థత, అదృష్ట ము మొదలగునవి యెన్నియో కలిసి రావలయును. వైసముఖ ముఁ జూచియు, ప్రభాషేను ముపేక్షించియు, విధుల నెరవేర్చ జూచుచుండును. సత్కార్యములకు విజయ మొపంగెల పరా త్యురడు ముందును నాకు తోడ్పడును గాక!

భీమవరము } రాయనము వెంకటేశ్వరపుడు
12-7-28 }

కావలెను

పోలాపూరులోనున్న మునిసిపల్ తెలుగు క్రైమరి మూలము ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయులకదవికి దరఖాస్తులను వంపు కొనవలెను.

దరఖాస్తుదారులు ఉపాధ్యాయులుగా నుండుటయె గ్యతగలిగియుండవలెను. మరాటిభాష ముఖ్యముగా తెలిసి యుండవలెను.

దరఖాస్తులను వారిస్వంతదస్తూరితోనే మరాటిభాష లో వ్రాసవంపుకొనవలెను. వారివయస్సు, యోగ్యత, ఇదివర లోచేసిన ఉద్యోగము మొదలగు వివరములుగూడ తెలుపవలెను. దరఖాస్తులను 10-8-1928 తేదీలోగా ఈ దిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు వంపుకొనవలెను. గవర్న మెంటు చట్టములనుసరించి తీరవివ్వబడును.

మూల బోర్డు ఆఫీసు } ఎస్. ఎస్. కొట్నీస్
పోలాపూరు మునిసిపాలిటీ } చేర్యన్ మూల బోర్డు

ఆనంద గడియారములనే కోరుడు. గడియారపు బినలు సరియైనవి గ్యారంటీ యివ్వబడును. కోట ఆనందకృష్ణశెట్టి 217, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కలరా

గుంటూరు, జూలై 11:—వర్షాభావముచేతను, ఉష్ణాధిక్యతచేతను మండలములో నచ్చటచ్చట కలరావ్యాధి ప్రారంభించినట్లు వార్త లరుచుచున్నవి. ముఖ్యముగా తెనాలి రేపల్లితాలూకాలలో యీవ్యాధి చాలాగ్రామములందు ప్రబలినట్లు చెలియుచున్నది. తెనాలితాలూకాలో చదలవాడ, దోనేపూడి కొల్లిపర మున్నగు గ్రామముల కలరాయున్నట్లున్నది. బాపట్ల తాలూకాలోగూడ యీవ్యాధి ప్రారంభించినట్లు చెలియుచున్నది. జిల్లా యారోగ్యాధికారిలగు శ్రీ శుందరరామశెడిగారు చాల మరుగున పనిజేయుచున్నారు. ఆరోగ్యశాలను వృద్ధిజేసి వ్యాధి నివారణకును, అది రాకుండ జేయుటకును చాల ప్రయత్నములు జేయుచున్నారు. కొందరు సబ్ అసిస్టెంట్లు స్వయం నియమించియు, కలరా టీకాలజేసి యీ భయంకరవ్యాధి వ్యాప్తముకొండకుండు సమసిపోవుటకు కృషిజేయుచున్నారు. గతవత్సరము యీ నెలలోనే కలరా మండలమంతయు వ్యాపించియుండెను. ఆశ్చర్యకరముగా కలరా ఇక అత్యల్పములు పూర్తిగాజేసినారు. అందుచే కలరా పూర్తిగా సమసిపోయినట్లుల తక్కువలన చెలియుచున్నది. కలరాపాడిపెళ్లన గ్రామములలోని జరులు భయకంపితులగుచున్నట్లు చెలియుచున్నది. వాటిపల్ల భయపడ నవసరములేక పోగా వాటిని కోరి జేయించుకొనవలెను. గతవత్సరము నేను హెల్త్ ఆఫీసరుగారితో పర్యటనముజేసి వాటి ఫలితముల గమనించియుంటిని. ఒక గ్రామ మాలపల్లెలో 600 మంది మనుష్యులుగలరు. 26 మంది కలరా తగిలెను. 12 మంది చనిపోయిరి. రెడ్డిగారు వచ్చి వల్లెలినవారందరిని ఇక ఆశ్చర్యలేటు జేసిరి. కాని 10 మంది మాత్రము భయపడి పారిపోయిరి. రెండవ కోణన అపల్లెలో క్రొత్తలేలియు లేక బోయెను. మూడవ కోణన టీకాలు జేయించుకొననివారిలో 8 గురికి తగిలెను. ఇటువంటి గ్రామములు బహుసంఖ్యలో నుండెను. ఈ కలరా టీకాలు అద్భుత ఫలితజేసినవి. లక్షమందికి టీకాలుజేయగా వారిలో 50 మందిగూడ కలరా తగులలేదు. కాన గ్రామములలోని జనులు కలరా సాడ నూపగానే, లేక పరిసరగ్రామములలో ప్రారంభించగానే హెల్త్ ఆఫీసరుగారికి చెలియజేసి ఇక అత్యల్పలేటు జేయించుకొనిన చాలవరకు నిరపాయనితి యందుండగలరటకు సంజాయిజులేదు. అదియునుగాక ఆరోగ్యశాలవారు డిప్యూటీలు ప్రవర్తించినగూడ మంచిది. గుంటూరు నగరమునగూడ కలరాబాధ్యము తలచూపినది. అచ్చటచ్చట కలరా కేసులుండినట్లుల పురపాలక కార్యాలయమున కనుగొనబడె చదివినది పురపాలక సంఘమువారు వెంటనే ఆరోగ్యాధికారికోరినట్లుల నూతనోద్యోగుల నేర్పాటు జేసిరి. ఆరోగ్యాధికారి ఇక అత్యల్పకా జేయుట ప్రారంభించినారు. వీరు ఏ ప్రదేశములో కలరా బాధ్యులనుగూడ ఆచటను, ఆపరిసరమునను ముందు ఇక అత్యల్పములు జేసిన ఎత్తువగా వారి కృషిసఫలముకాగలదుగాని, ఆ ప్రదేశములవలె యితర ప్రదేశములందున్న పాఠశాలలు, ఆఫీసులలోను ప్రారంభించిన, బీడులును, అపరిశుద్ధముగానుండువారును, యం యం ప్రదేశములకా వ్యాధివ్యాపించి పట్టణ మంతయు భయంకరముగా నుండును. ముందు కూలిలు, అరుగుల మీద నివసించుచున్నవలె కలరా జేయవలయును. సామాన్యముగా ఆరోగ్యముగానుండు యుద్వోగీయుల వద్దకు, బాలర యుద్వకువెళ్లుట సమంజసముగాదు. కలరా ప్రదేశములసంగతి మునుందురు చూడవలెను. మార్కెటులోనికి ఆకు కూరల రానిచ్చుటలేదు. గాని చాలగంపలు బజారులోనికి దీసికొనివచ్చియున్నామన్నారు. ఫట్టణములోనికి ప్రదేశముల చోటులలో మనుష్యులుండె వీటిని వారించుట మంచిది. బజారులో కుల్లినపండ్లు విశేషముగానున్నది. వాటిని దీసివేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగవలెను. ఆరోగ్యశాలవారు కాఫీరూట్లల్ను పోడామెపులు తనిఖీజేసి వాటియారోగ్యస్థితిని పరిశీలించి బందోబస్తుజేసి పట్టణమున కాపాడ గోరుచున్నాము.

పాండవవిజయము

బందరు వాస్తవ్యులును, సుప్రసిద్ధ నటులును అగు శ్రీయుత డి. వి. శుబ్బరావుగారు మొన్నటిరాత్రి భారతశాటకమును పాండవవిజయమును అత్యద్భుతముగ ప్రదర్శించిరి. విఖ్యాత కవులగు శ్రీ తిరుపతి వేంకటేశ్వరులచే రచింపబడుటచే, ఆ శాటకములోని పద్యములయైనను విని కవిత్వానుభవమును జూరగొనవలయునని యరుదెంచిన ప్రేక్షకులనేకులు గలరు. శాటకకాలంతయు ప్రేక్షకులచే నిండి కిక్కిరిసియుండెను. శాటకము ప్రారంభించినది మొదలు తుదివరకు ప్రేక్షకులు నిశ్చేష్టులే, అనందానుభవము ననుభవించుచు సంతోషపడిచిరి. శ్రీ శుబ్బరావుగారినిగూర్చి వ్రాయుటవసరము. వారు జగమెరిగిన సుప్రసిద్ధనటులు.

బలరాముడు భీమడు శౌర్యధనయుడమును జూడ నిచ్చగించక బోవు సమయమున ధర్మరాజు వారిని యుండమని ప్రార్థించ కృష్ణజేమమును ధరించిన శుబ్బరావుగారు గవవరచిన హావభావము లవ్వెరు వొనరించెను. దుర్యోధనవధ తరువాత శ్రీ కృష్ణుడు గావించిన పని పూర్తియగుటచే హాయిగ యీకదనరంగమున శుబ్బరావుగారు కూర్చొని కాలి బొటనవేలు నాడించుచు యుంకినపుడు ఆ కృష్ణ భగవానుని సాక్షికత్వము స్వరూపు సచ్చి పులకాంకిత జేసెను భీమపాత్రను ఎపించిన పట్టాభిరమయ్యగారొకతేజ్వి కముగా గణింపతగినవారు. వారు ప్రదర్శించిన నటకా కాలము, భీముడు గవవరచుచున్న రోమము, దయ, భేదము, వీటి నన్నిటిని కోవములోకి కింకర ఆయాభుటల నద్భుతముగా ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల మన్ననలకు, పొగడ్డలకు గురియైరి. వారి భీమజేమధారణ కళాప్రపంచమున యునవలించవలసినదిగా నుండెను. కిక్కిన పలుకులుగూడ వారివారి పాత్రల నతిశీర్ష్యతో నిర్వహించిరి. శాటక ప్రాశస్త్యమును వారెవరు భంగపరచలేదు. శ్రీయుత శుబ్బరావుగారు యీక కొన్ని శాటకములు ప్రదర్శించురని చెలియుచున్నది. వారు చంద్రగుప్త, చంద్రహాస మేవాద్ పతనము మున్నగు శాటకములగూడ ప్రదర్శించిన వాగుండునని మాపారు లనేకులు చెబుచు నున్నారు.

రజస్వలకాకముందే శ్రీ వివాహిత కావలెను

మన ఆంధ్రదేశమున పూర్వమునుండియు ఆగర్భముల వారిలో కన్యావివాహములు జరుగుచుండుట లోకవిదితము. “అవశ్యం పితరాచారం” అను లోకోక్తి జేనోళ్ల ఘోషించుచుండ ఆ పదధర్మిని రజస్వలా వివాహములే కాస్త్రప్రసవ్య తములనియు, కరణీయములనియు బోధించు ఆధునిక వాదము కడుఆశ్చర్య జనకము లగుటకు సంభావమేమియును లేదు. వృద్ధాచారముల మాటలుండెచ్చి ధర్మకాస్త్రములయందును కన్యా వివాహములే కర్తవ్యములుగా తోచు కొన్ని నిదర్శనములు గన్పట్టుచున్నవి. అవి యీ క్రింద పొందుపరచుచుంటిని. శ్లో. పితృవేదాదు యాకన్యా రజశశ్చ త్యసంస్కృతా భ్రూణహత్యా పితు ప్రసవ్యా స్సాకన్యావలీ పృథా యస్తాం సమద్యపాత్కన్యాం బ్రాహ్మణోఽభావగుర్భుః ఆశ్రాదేయపాంక్త్యం తంవింద్యావ్యవలీపతిం. కండ్రియంబు వివాహాత్మ్యము యే శ్రీ రజస్వలయ గునో ఆమె స్వవలీయని చెప్పబడును. ఆమె తండ్రికి భ్రూణ హత్యాపాతకము కల్గును. భావహీనడగు యేబ్రాహ్మణుడు ఆమెను వివాహమునకు ఆతడు బ్రాహ్మణకృత్య నిందుడుగాను పంక్తి బాహ్యుడుగాను పరిగణింపబడును.” అని తేజ, ఆత్రి, కశ్యపులను ఋషులు వనించియున్నారు. మరియు, శ్లో. కన్యావ్యాసశత్రుణి యాఽత్రదత్తావసే ద్ధృపా భ్రూణహత్యాపితు ప్రసవ్యా యశోహానిశ్చ కధ్యతే. ఏ శ్రీ 12 సంవత్సరములు వయస్సు వచ్చువరకును ఆ వివాహియై తండ్రియింబడునో ఆమె తండ్రికి భ్రూణహత్యాదోషమున్ను యశోహానియన్ను కల్గునని విష్ణువు ఆను ఋషి వనించియున్నారు. మరియు, శ్లో. కన్యాంకనకసంకన్యాం కనకాధరజైత్యతాం దాస్యాని విష్ణుతేతుర్ధ్యం బ్రహ్మలోకజగీమయా.

* అష్టవర్షాధివేత్కన్యా పుత్రవత్సోపి కామయా ఇదాసీంతవదాస్యాని దత్తా న్నేహేన పాల్యతాం.

సువర్ణాధరణాలంకృతయగు నికన్యను శ్రీ మహావిష్ణు స్వయాపురషకు నీకు బ్రహ్మలోకమున పొందు యిచ్చచే దానము చేయుచుంటిని.

ఈమెకు ఎనిమిది సంవత్సరముల వయస్సు, యంతవరకు నేను నాకమానునవలెనే పోషించితిని. ఇప్పుడు నీవయస్సు యుంటిని గాన న్నేహముతో పాలించవలెను.

ఈ మాటలు వివాహకాలముందు కన్యాదాత పరునికి చెప్పుమాటలు. కన్యయనగా ఎనిమిది వత్సరముల వయస్సుకలదని యిందుమూలముగా తెలియుచున్నది. కాన యీనిదర్శనములం బట్టి యాలోచింపగా రజస్వల కాకముందే శ్రీ వివాహము కర్తవ్యమని పొడకట్టుచున్నది. ధర్మకాస్త్ర ప్రసవ్యతమున, వృద్ధ సమృత్తమున ఆగునని రజస్వలకాని శ్రీ వివాహముగాని రజస్వలయైనతరువాత వివాహములు కావు.

కోటమర్తి సన్యాసయ్య గిడుతూరు

WANTED.

For the High School Department Hindu College, Masulipatam.

A fully qualified (Telugu) Vidwan Salary according to qualifications. Apply to the Head Master before the 21st July 1928.

కార్పొరేషను వ్యవహారములు

కాంగ్రెసుసభ్యులవైఖరి

తిరువళ్ళికేణిలో బహిరంగసభ

చెన్నపురి కార్పొరేషను వ్యవహారములగురించి చర్చించుటకు నిన్న సాయంత్రము తిరువళ్ళికేణిలో గంగైకొండ మంటపమునందు బరిగిన బహిరంగసభలో, కాంగ్రెసు ప్రముఖులు పాల్గొనియు, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు పురపాలక వ్యవహారముల సభివృద్ధి యొనర్చుట కొనర్చిన ప్రయత్నములను గురించియు, కాపనమునందలి ప్రతిబంధకములచే తాము ప్రయత్నించి విఫలమైన విషయములగురించియు ముచ్చటించుచు, ఈ సందర్భము జరుగు కార్పొరేషను ఎన్నికలయందు కాంగ్రెసు పక్షమువారు పోటీచేయుక పోవచ్చునను సభి ప్రాయమును వెలిబుచ్చిరి. బహిర ఆహ్వానము సయ్యదుగారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు

అధ్యక్షుడు ప్రభుమున సువస్థనొందుచు, నిటుల నుడివిరి. ఈ సందర్భము జరుగు కార్పొరేషను ఎన్నికలలో వ్యయముగ పొల్లను విషయమున కాంగ్రెసు సంఘమువారింకను ఏమియు నిశ్చయించుకొనలేదు. వారి విషయమై ఇంకను ఆలోచించుచు నున్నారు. కాంగ్రెసువారెటుల నిశ్చయించునదియును గమనించి, ప్రజలు తదనుగుణముగ నడచుకొనవలెను ఈలోగా ప్రజలు బాటియవాదులగు ప్రముఖులకును నాయకులకును ప్రజలు బాపట్లయై నిలచి, ప్రజా సౌకర్యార్థము వారు కార్పొరేషనులో గావించ బూను ప్రయత్నములకు చేయూత నొసగవలెను. నాగరిక రాష్ట్రములందు ప్రతి కార్పొరేషనును పౌరుల నిజానతో గ్యాది సౌకర్యార్థ మేదో యొక కార్యక్రమమేర్పరుచుకొనిపని చేయుచున్నది. కాని మనకార్పొరేషనుమాత్ర మట్టిచింతయేలేక పోవుట చాల దురదృష్టకరము. చెన్ననగరమున విద్యాభివృద్ధికిగాని, ఇతర సౌకర్యముల అభివృద్ధికిగాని, ప్రత్యేక కార్యక్రమమెదియునులేదు. ఇక ప్రజారోగ్యమును గడగొనెదమనిన, దానినితి మరింత యధ్వానముగనున్నది. యవకలకు ఆడుకొనటకు క్రిడారంగములుగాని, కోగులకు తగిన వైద్యసహాయముగాని, ఇతర సౌకర్యములగాని ఏర్పరచుటకు కార్పొరేషనుకా రేమియు చేయజాలకపోయిరి.

నిజముగ ప్రజోపయోగకరముగు కార్యమేమియు కార్పొరేషనువారు చేయకపోవుటకు కారణమేమని కొందరు ప్రశ్నింపవచ్చును. ప్రజా ప్రతినిధులు, కార్పొరేషను ద్వారా నిజముగు సౌకర్యముల నేమైన గలిగింపవలెననియెడల ముందు, చెన్నపురపాలక కాపనమును సవరింపవలసియున్నది. ప్రస్తుతము ఆ కాపనమునందు వివరింపబడిన కార్యములనే, కార్పొరేషను వారొనర్చవలెనుగాని, ఇతర కార్యములేమియు చేయుటకు వీలులేదు. కార్పొరేషనువారు ముందుగా స్వతంత్రించి, ప్రజోపయోగకరముగు ఏ పనిని ప్రారంభించవీలులేదు. పురపాలక సంఘములు స్వతంత్రి పాలక సంస్థలనుపేరేగాని నిజముగా స్వపరిపాలనాధికారమే మాత్రములేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో, చెన్నపురి కార్పొరేషను వధను నిజముగా స్వపరిపాలక సంస్థగ నొనర్చుటకు కాంగ్రెసు వారు ప్రయత్నించిరి. కాని, ప్రజలు వారి నశ్వధిక సంఖ్యాకులుగ నెన్నుకొని యుండలేదు. కార్పొరేషను సభలో వారల్ప సంఖ్యాకులుగ నుండుటచే, తాము చేయదలచిన పనియంతయును చేయజాలకపోయిరి. అయినను, కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు కార్పొరేషను సభలో ప్రవేశించిన తరువాత అప్పట నడిపరకు చేరియున్న దుర్భాగ్యులను సన్నిటిని వెడలగొట్టి పురపాలక వాతావరణమును పరిశుద్ధమొనర్చిరి. కార్పొరేషను సభలో, రాజకీయదర్శకులుగాని, ఆర్థికదర్శకులుగాని, సాంఘికదర్శకులుగాని లేని పథ్యులందరొ గలరు. కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ప్రారంభించు ప్రతిపనినినీ పీఠండునగులును దుర్బేద్యము గనున్నారు. ప్రజలు స్థానిక స్వపరిపాలనవలన సంపూర్ణముగు ప్రయోజనము నందవలెననిన యెడల నిట్టియభివృద్ధి విముఖులొలగించి, బాటియవాదుల బలపరచవలెను.

ఒకందసాని చెట్టిగారు మాటలాడుచు కార్పొరేషనులో కులతత్వము విశేషముగా వ్యాపించియున్నదని నుడివిరి.

సత్యమూర్తిగారు పిమ్మట మాటలాడుచు మూడు వత్సరములలోను కార్పొరేషను సభలో తానును కాంగ్రెసు సభ్యులను గావించిన పనిని వివరించిరి.

వంగరాష్ట్రమున నైమను తీర్థానమెట్లు గెలిచెను

కాననసభలో ఓటింగు వివరము

ఎన్నికసభ్యులలో అధికసంఖ్యాకులు

ప్రభుత్వ ప్రతికూలులే

వంగరాష్ట్ర కాననసభయందు నైమను సంఘము నకు సహాయక సంఘమునియమించువలెనను ప్రభుత్వ తీర్మానము యెట్లు గెలిచెనో ఓటింగు వివరములబట్టి తెలియగలదు. ప్రభుత్వసభ్యులును, నామినేటెడు సభ్యులును, మహమ్మదీయాధికారేతరులును కొద్దిమంది భారతీయ యెన్నిక సభ్యులును ప్రభుత్వకక్షకు ఓటుజేయు గవర్నరుగారు స్వయముగా చేసిన ప్రచారమేయని నేను గుప్తగారికిని అధ్యక్షునికి గగ్గన వాగ్వాదముబట్టి తెలియగలదు.

ఓటింగువివరములు

ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ ఓటు జేసినవారు:—

50 మంది ఎన్నుకొనబడిన భారతీయ సభ్యులు (48 హిందువులు 2 మహమ్మదీయులు) భారతీయ ఎన్నిక సభ్యులు 9 6 గు రి లో 5 0 మంది ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ ఓటుజేసిరి. రానివారు తటస్థులుగనున్నవారు 12 మంది.

ప్రభుత్వమువారి కనుకూలముగ ఓటుజేసినవారు:—

- 4 కార్యనిర్వాహక సభ్యులు
- 2 మంత్రులు
- 18 నామినేటెడు ఉద్యోగులు
- 9 నామినేటెడు ఉద్యోగేతరులు
- 12 గురు అధికారేతర యూరోపియనులు, ఆంగ్లో ఇండియనులు
- 82 ఎన్నిక భారతీయ సభ్యులు

72

మహమ్మదీయుల దేశాభిమానాభావము

లాహోరు, జూలై 12:—బెంగాలు కాననసభయందు దలి నైమను తీర్మానముపై విమర్శించుచు ప్రతిపక్షము ప్రతికూలముగా ప్రచారముచేసి, ఇట్టివిషయములలో రాజకీయాభిమానముగల ప్రజల అభిప్రాయమునే గమనించవలసియుండును. బెంగాలులో అట్టివారందరూ కమిషను సహాయమునకు ప్రతికూలముగ నే యుండురనుటకు సంభావనలేదు. ఆ మహమ్మదీయుల దేశభింభము దివంగతుడైన వృత్తి నుండి వంగరాష్ట్రముయొక్క జొన్నత్వము తగ్గిపోయినది. మన కాననసభలో నంగీకరింపబడిన యీ తీర్మానములు మహమ్మదీయ సంఘము యొక్క దేశాభిమానాభావమును వెల్లడిజేయుచున్నది కాననసభలలో మహమ్మదీయులైతొక్కవగనన్న పంజాబు వంగరాష్ట్రములు రెంటియందే యెవ్వరికి నైమను ఉపసంఘ తీర్మానము ఆమోదించబడెను. (ఫ్రీ ప్రెస్)

నర్ అబ్దురు రహిముగారేల ఓటుజేయులేదు

కలకత్తా, జూలై 12:—ప్రభుత్వతీర్మానముపై ఓటుజేయుకుంటున్న కారణములగుర్ని ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ ప్రతినిధి తో చర్చించునపుడు నర్ అబ్దురు రహిముగారు ఓటుజేయలేదని తెలిసింది.

తీర్మానము తప్పక అంగీకరింపబడుచున్న విషయము ముందుగ తెలిసియుంటున్నచేతను కేవలము భారతీయులైనకమిషను నే నియమించుటను నిరసించుచు యితివరకే నా అభిప్రాయములను తెలిపియుంటున్నచేతను నేనీ తీర్మాన చర్యను దేమియు పొల్పనలేదు. అధినేతప్రభుత్వముగలవ్యవహారములనుపరిశీలించుటయందు భారతదేశము వంగరాష్ట్రకాననసభ యొక్కవిధమునైన సహాయకడ జాలదాయని యోచించుచుంటిని. దేశమునగుల 11 రాష్ట్రకాననసభలు ఒక్కరికిగాతమ అభిప్రాయము తెల్పినచో బహిష్కారవిధానముకన్న యెక్కువ యుపయోగముండగలదు. ప్రస్తుతము దేశములో ఆందోళనకు కారణమగుచున్న ముఖ్యవిషయము విషయమున మన కాననసభలకు తమ బాధ్యతను నిర్వహింపజాలకున్నచో యిక వాటియొనికియేల? నా తలంపేమన రాజ్యాంగవిధానము గూర్చి వంగరాష్ట్రకాననసభ తన అభిప్రాయము వెల్లడించి భేదాభిప్రాయములందు వివరపు నూచనము కమిటీవారి నిర్ణయమునకు విడిచి, కాననసభవారి అంత్యనిర్ణయమునకు ఒప్పించవలెను. అట్లు చేసినచో దేశముల అభిప్రాయములను, భారత ప్రజానాయకుల అభిప్రాయములను విశదముగ తెలియజేప్పడమగును. పరిగ అర్థము చేసికొని సహా నైమనుకమిషను వారి కర్తవ్యమే యిది. సమిష్టిగా ఆలోచింపడగ విధానమేయని లేనప్పుడు నైమనుకమిషనువారిలో కలిపి కూర్చున్న 7 గురు సభ్యులను నియమించుట వలన ప్రభాభిప్రాయము తెలియనేరదు.

దేవగర్ కుట్ర కేసు

పంజాబుగురికి శిక్షలు-ఎనమందుగురు

విడుదల చేయబడిరి.

తీర్పు రెండువందల శేజీల గ్రంథము.

(ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

కలకత్తా, జూలై 12:—దేవగర్ కుట్రకేసులో 20 మంద యిలలో 12 గురికి 7 మందల 8 సంవత్సరములవరకు శిక్షలు విధించబడినవి. 8 గురు విడుదల చేయబడిరి. ఆసోసియేటెడ్ ప్రెస్ 11 గురు నిర్దోషులనియు 9 గురు దోషులనియు తీర్మానించిరి. కాని దండవాదికారి వారిలో భేదించి యింక ముగ్గురికి, లక్షీకాంత ఘోష్, ఇంద్రచంద్రన రాంగ్, విశ్వమోహన్ సహ్యాద్ శిక్షలు విధించెను. తీర్పు 200 శేజీల గ్రంథము. ఈ 20 మంది రాజా గారిమీద తిరుగబడినవి నేరముమీదను అధర్మముగ ఆయుధములను సంపాదించినను నేరముమీదను ఒచారించబడిరి.

శిక్షల వివరము

- (1) బరేంద్రనాథ్ భట్టాచార్య నెక్స్ట్ 121 ఎ. ఇ. పి. కోర్టు, 19 ఆయుధకాననము మొదటిచార్జీమీద 5 ఏండ్లు. రెండవ చార్జీమీద 3 రెండు ఒకసారి అనుభవించవలెను (2) కైలేంద్రనాథ్ చక్రవర్తి 122 నెక్స్ట్ 7 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష.
- (3) ఉపేంద్రనాథ్ ధార్ (120 నెక్స్ట్ 7 ఏండ్లు కఠినశిక్ష)
- (4) నుభేందు లిఖానదత్తు (నెక్స్ట్ 121 5 సం. కఠినశిక్ష)
- (5) అతుల కృష్ణ దత్తు (121 నెక్స్ట్ 8 ఏండ్లు కఠినశిక్ష)
- (6) బిజాయ్ తమర్ బెనర్జీ (5 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష)
- (7) క్రపాద్ ఫట్టి (5 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష)
- (8) లక్షీకాంతఘోష్ (3 సంవత్సరములు)
- (9) విశ్వమోహన్ సహ్యాద్ (3 సం. కఠినశిక్ష)
- (10) ఇంద్ర చంద్రనారంగ్ (3 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష)
- (11) ముసీల్ కె. నేక్ (5 సం. కఠినశిక్ష)

ఈ క్రిందివారు విడుదల చేయబడిరి:—(1) లేజన్ చ ఘోష్ (2) బాల్ సుగ్రీ వి. పి. విద్యార్థి (3) మనోరంజన్ ఫట్టి (విద్యాసాగర్ కళాశాల విద్యార్థి) (4) అహమ్మద్ స రాజ్ (5) రాధానాథ్ బర్మన్. (6) ధారానాథ్ భట్టాచార్య (7) దయాల్ పారిపాల్ (8) మృగాంగ మోహన్ బెనర్జీ (9) బదర్ నారాయణ్ హోదర్.

తీర్పువివరములు

తీర్పు 200 శేజీల గ్రంథము. కాని కోర్టులో కొన్ని భాగములు మాత్రమే చదువబడినవి. కోర్టులో ఆందరిని రాని వస్తలేదు. ప్లీడర్లను ఉద్యోగియులను మాత్రమే రానిచ్చిరి. విడుదలచేయబడినవారు ప్రజలనుండి మంచి మర్యాదల నొందిరి.

తీర్పులో కనుకడిన పుస్తకములగురించి, ఈ బృందము యొక్క బంధిపోటులు, వాటికి ఉపాయములు మొదలగు వాటినిగురించి తారకేశ్వర సత్యాగ్రహములో పీఠచేసిన వనిగురించి వివరములను తెల్పుచున్నది. ఈసమాచారమునకు ప్రత్యేక లిపిగల పుస్తకము ఉపేంద్రగారి పేరుతో ఆలహాబాదులో దొరకినది.

చరిత్ర

1927 అక్టోబరులో యిద్దరు యువకులు దేవగర్ వెళ్లి రనియు వారివద్ద కుట్రకులు మొదలగు పుస్తకములు పొట్నా పోలీసులకు తెలియజేయెను. వెంటనే రాయ్ పాహాల్ బాగ్ జి గారు విచారింపుటకై పంపబడిరి. ఒక పూటకూటింటిలో జిబాన్ కనేహాల్ అనునతడు బసచేసినట్లు అతడు తెలిసికొనెను. వానిని వాని సామానులను సోదాచేయబడినది. సోదా జరుగుచుండగా సత్రములో యింకొకగదిలో బసచేసిన బరేంద్రనాథ్ భట్టి యను నరడు తనవద్ద కుట్రకులు మొదలగు సామాను ఉన్నదని పోలీసునూతురింపెండెంబుకుతెలియజేసి వాటిని పోలీసుల వరముచేసెను. ఈ గదిలోనే మరియొద్దరు మరేంద్ర కేజన్ బోస్ అనువారలుగూడ నుండిరి. వారివద్ద యింకా కాగితములు, పుస్తకములుగూడ దొరకెను. ఈ కుట్రకుగొండ్లు కళ్యాణ్ కుట్రకేసులో సుపయోగింపబడిన వాటివంటివి పోలీసు అధికారి డిఫ్ గారు చెప్పిరి. ఈ పుస్తకములో రహస్యలిపి గ్రంథము కటి దొరకెను. పీఠిని కనుగొనగా కుట్రదారులపేర్లు, వారి గ్రామములు వివరముగా తెలిసినవి. అంతట కేసు చేయబడి పై తెప్పినశిక్షలు విధించబడినవి.

నిర్బంధితుల నింతలో విడుదలు

ఇంకను జెయిల్లో మృగవలసినదే

ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రకటన

బుధవారమునాడు వంగరాష్ట్ర కాననసభలో హోము మెంబరు అనేకప్రశ్నలకు జరిపిన ప్రత్యుత్తరములు రాజకీయ నిర్బంధితులంతయు రోజు విడుదలపడరని స్పష్టముగ తెలిపిరి. కొందరు సభ్యులు నిర్బంధితులగుర్ని అనేక ప్రశ్నలను వంపగ అవనియు. ప్రజాపీఠ విషయములుగావన కారణము జెప్పి అధ్యక్షుడు త్రోసివేసెను. అనురాకనేను అను నిర్బంధితుని “అకాల” మరణము గూర్చి వేరొక ప్రశ్నవంపగా “అకాల” మరణమును పదమున కాక్షేపణ దెబ్బచు అతక్షణ త్రోసివేసిరి. పట్టుకాలి సత్యాగ్రహ విషయములగుర్ని ఫార్మర్ల పత్రికలోబడిన విషయముల ననుసరించి ప్రశ్నింప, పత్రికావార్తల ననుసరించియుండు ప్రశ్నలకు తక్షణపు చెప్పబాలమనిరి.

నిర్బంధితులగుర్ని వేరవేరగ ప్రతివారి విషయము సభ్యులు ప్రశ్నింప గాని ప్రెంటిసుగారు యెవ్వరినిగూడ త్వరలో విడుదల నుద్దేశములేదని జవాబు జెప్పిరి. విశాఖపట్నంలో నున్న వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితులకు అలవాటు ఎక్కువజేయు బాలమనిరి.

వారు జెబ్బులలో బాధపడుచు స్వదేశమునకు మార్చుకోరుచు దరఖాస్తులు పంపిరిగాని అవి మన్నింపబడవనిరి.

(ఫార్మర్)

మత్స్యశాఖా విచారణసంఘము

నిన్నటి ఫలహారానంతరము

మదరాసు మత్స్యశాఖా విచారణ సంఘమువారు నిన్నటి ఫలహారానంతరము సమావేశమైనవిషయ మచిటివట్టణములో మాజీప్రేటుగా పని జేయుచున్న కామ్యూల్ గారును, మత్స్యశాఖాడైరెక్టరు, డాక్టరు. బి. నుండరరాజ్ గారును సంఘము వారి యెదుట సాక్ష్యము లొసంగిరి.

శ్రీ సామ్యూల్ గారు.—ప్రథమముందు సాక్ష్యము పంపుచు మచిటివట్టణముందు నుమారు విడుదలపై ప్రవారి యిండ్లు గలవనియు, అందు చాచాపు 5000 మంది ప్రజలు నివసింపుచున్నారనియు, మచిటివట్టణముందొక చేపలను నిలువజేయుదొడ్డి యొకటి గలదనియు, అచ్చట తయారు జేయబడిన పరుకు నూతనముగ వట్టుబడిన మత్స్యములకంటె ఆరోగ్యకరము నే, లాభకరమై యున్నదనియు పత్కిరి. యితర ప్రజలందరకు ఉప్పు ముఖులు 1 కి రూ. 2-0-0 ల వంటున అమ్ముబడుచుండ, ప్రవారికి మాత్రము ముఖులు రూ. 1-4-0 లకే పరఫరా జేయబడుచున్నది. సహకార పరకలి పంపుములవారి సంఘమువారి కెట్టిసహాయమును గాంచియుండలేదు. ఈ సంఘమునందు విద్య విస్తరించి యుండలేదు కావున వారికి విద్యాసౌకర్యము లొసంగి, విద్యవలని లాభముల బడయుటకు ప్రోత్సహించవలెను. ఈ జాతివారు విద్యావిహీనులై అక్షరజ్ఞానము లేనివారై యున్నారు. కాని వారు నిష్క్రమణులును, కాంతిప్రియులు, సత్యోపస్థాంతులు నని పత్కిరి.

మత్స్యశాఖా డైరెక్టరుగారు

డాక్టరు. బి. నుండరరాజ్ గారు మరల పరీక్షింపబడి సాక్ష్యముపంపుచు సంవత్సరమునకు 2,10,000 ముఖులు ఉప్పు ఎగుమతి చేయబడుచున్నదనియు, బ్రూలరును ప్రతేక పట్టుటకు ముందు కంట్రాక్టుకులచేత ప్రవారి పడవలద్వారా పశ్చిమ తీరమునకు ఉప్పును పంపిడివారియూ, బిస్కెక్ ముఖులు ఉప్పుపై సగటు ఎగుమతిఖర్చు రూ. 0-9-4 అగుచుండెననియు, పీదప కొన్ని సంవత్సరముల నుంచి కంట్రాక్టుకులను గూడ నియోగించుచు వచ్చి రనియు, ఉప్పును ఎగుమతిచేయుటకు బ్రూలరు సుపయోగింపబడుచు నా లేదా యనువిషయములో అడ్డవి నిశాఖకును, ఆర్థికశాఖ వారిని మొదటినుంచి వివాదము జరుగుచుండుటచే మత్స్యశాఖ వారి బ్రూలరును ఉప్పు ఎగుమతికై సంపూర్ణముగ ఉపయోగింపబాక పోయిరినియు, ఉప్పు నిశాఖవారు సంవత్సరమునకు రైలుమార్గముద్వారా 80,000 ముఖులు ఉప్పును ఎగుమతి చేయుచుండిరియు, సముద్రముపై కంటెనరు రైలుమార్గమున ఎగుమతి ఖర్చులు అధికమగుననియు, చేపలదొడ్లవద్ద నుమారు 50 చేపల నిలువజేయు దొడ్లు అబద్ధమైయున్నవి. పీనివలని ఎగుమతి ఖర్చులు చాలావరకు తగ్గింపబడును అని పత్కిరి.

ఈసాక్ష్యముతో నిన్నటికి సంఘమువారు విచారణ ముగిసిరి.

శ్రీ గుబ్బినాటకసమాజము

కృష్ణలీల నాటక ప్రదర్శనము

గుబ్బి శ్రీ చన్నబసవేశ్వరస్వామి నాటక సమాజమువారు గత రాత్రి "కృష్ణలీల నాటకము" యందు కృష్ణలీల నాటకమును కన్నడభాషయందు ప్రదర్శించిరి. కథాసంవిధానము హిందువులకు ఆచారములను మెరిపించుచు ఉన్నట్లుగా, కన్నడభాష అంగ్రహమునకుగాని, సంస్కృతమునకుగాని సామీప్యపరిచయము గలిగియుండుటచేత ప్రదర్శనమును వీక్షింపవలయునని ఆలంకృతముగానట్టి ఆంగ్లభాషాసంబంధము, కాతుకమును జనింపజేయుకపోలేదు. గుబ్బినాటకసమాజము "కృష్ణలీల" నాటకములక్రితమే సామీపము, మైసూరు పంసావాధీశు లాదిగాల ప్రముఖులచే నధికమున ఆవరణ ప్రోత్సాహము లుబడసి నేటికిని చెక్కుచెదరక కట్టుబాటుగ నిర్వహింపబడుచున్న సమాజము. ఆదినుండి నేటివరకును యీ సమాజమున కాయోవులబ్రహ్మ సర్వమునుతలనిడికొని నిర్వహించువారు విసోదరత్నాకర బిరుదాంకితులుగ శ్రీ జి. హెచ్. వీరన్నగారు. వీరి సహజమున కధానాటకపాత్రమును ధరించుచుండిన శ్రీ మల్లప్పగారు కీర్తి శేఖరైంద్రున వీరచరణమునకు తీరజాలని లోటు చాటితెనవలసి నిశ్చయము.

గతరాత్రి ప్రదర్శనముందు పర్వల కెక్కడాహ్లాదము నుద్భవించునట్టి ప్రథమకృష్ణపాత్రధారిణియు పర్వమూర్తి అనుబాలిక, ఈబాలికయెన్ను ఆరుసంవత్సరములకు మించి యుండదు. కృష్ణపాత్రను ధరించి ఈ బాలికజూపిన హాసభాస రీతులు వాస్తవికతనా దికములు భావనాతరలను నిజముగ పర్వల నవలీలత సంతోషస్వాంతుల గావించెను. యంతటి యల్పవయస్కునందొట్టి నునికెబ్బది చాకచక్రములను గన్నరుచు బుట్టరము. ఇక వీరన్నగారు నిజముగ విసోదరత్నాకరులే వీరు కృష్ణుని "చెలికాడగు" "మకరాంతః" పాత్రను ధరించి పర్వల కడుపుబ్బ నవ్వజేసిరి. వరుడే చెప్పి పాత్రధారుల సముచిత ప్రసరము నుదాహరణ యొప్పెను. కంపపాత్ర ధారి యాపాత్రయనకు వ్యాయామము కలగజేయు పర్యవేగాని యీ పాత్ర విషయమై దృక్పథముచే చాలభేదముకలదు. కంపననైన రాక్షస సందర్భాదులయందు మానవ సహజమును కనికర పశ్చాత్తాపముల కెందును యీతని క్రమశిక్షయందు చాల తేదనియు మనజసాహస్యమును హృదయ దౌర్బల్యమునకు లోనుగావలసిన స్వభావముండరాదనియు వీరి యభిప్రాయమై యుండవచ్చు. మానవజాతియందే రాక్షస తాపస గుణాధిక్యతలచే రాక్షస నైజ ములనుభవము భావమును వీరు గమనించి యుండలేదనట వస్త్రము. కంపననీ సోదరితడగల ప్రేమానుబంధ మొకవంకను అతనికంటె బలవత్తనము ప్రాశస్త్యి చేరొకవంకను వానిమానసమును జొచ్చి రెండికిని సంఘటనము కలిగి తుదకు స్వార్థమే జయమునందెట్లు జూపెట్టుట సమాజము. అంతయేకాని అవ్యంతము జెట్టివానినలెను, కటికవానినలెను పామర జరసాహస్య వైఖరుల గన్పరచు తెందుజూచినను సమర్థనీయముగాదు నారదునకు గోపికలతోడి శృంగారప్రసం సము సభ్యులకు విసోదమును గల్పించబాలినను గోపికలతో నారదముని శృంగారోత్పలాదుల వారకొంగులకు చూడబుట్టెట్లు మున్నగు కార్యములు రంగప్రదర్శనమున కనాచిత్తములు; నారదముని పవిత్రత కనుబొమ్మయగు తోయకు వీరు మాపెట్టిక నీనులు, వీరు బాదినవారు, గోపికలుగావలసిన రాక్షసీ దాది విసోదమును మెచ్చదగియున్నవి. కృష్ణజన నానంతరము వరుడేవును భగవద్దీలల నొనియును, యీతని స్తుతిజేయు సమయమున "త్యాగరాజ" కృతిని బాడుటకంటె మార్గాంతరములేదా? ప్రదర్శనమున బాల్సానిన వారందరును శాలిగణగో గొప్పగణగో పాడబాలినవారే. సంగీతమే నాటకరంగ ప్రదర్శనమునకు ప్రధానార్థక యనుభావము వీరి నిష్పటికిని యావహించియున్నదనట వీరి ప్రదర్శనములన తేటతెల్లము. వీరి ప్రదర్శనమునబట్టి కర్నాటక రంగస్థలమును పరీక్షింప గడంగిన నాటక రంగస్థలములనుకూర్చి నవీన భావనీయము వీ సారవంతమును భూమియందు వెడజల్ల బడలేదనియు, తమిళ నాటక రంగస్థలముపై కొంతసర కభివృద్ధి జేంచెనని మాత్రము తెల్పబడుచును.

యీ సమాజమువారు వరుసగ కొన్ని నాటకముల నింకను యీ పట్టణమునందు ప్రదర్శింపగలరు. రాబోవు "కళిదాసు" నాటక ప్రదర్శనముందు వీరికి దీర్ఘ కాలమునుండి గొప్ప ప్రకృతి గలది.

మదరాసువార్తలు

విదేశీతపాలా:— "మరిమన్" బోలెసిన తపాలా మగరాను జనరలు తపాలాఫీసునందు ఈనెల 16 తేదీ సాయంత్రము 6.25 గంటలకు కట్టవేయబడును.

పొ|| రామన్ కారి ఉపన్యాసములు:— ఈ ఉపన్యాసములకు హాజరు ఇండియన్ కల్చరల్ సంఘసభ్యులకు టిక్కెట్లు సగతుక్కుమకు ఇవ్వబడును.

యునైటెడ్ ఇండియా లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ:— ఈ కంపెనీవారి హెడ్ అఫీసు నుద్రాను బాల్జిరాన్ గో వెంబుదాను బీధిలోగల తనస్వంత భవనమునకు ఈనెల 14 తేదీని మార్చబడును.

జనరల్ మోటార్స్ ఇండియా లిమిటెడ్:— అను "మేరుతో" నోక కంపెనీ బొంబాయిలో స్థాపించబడి యిండియా దేశమున కుపయోగకరమును మోటారులను ఇండియాలోనే తయారుచేయుటకును,

చూలై మిల్లుపరిశీలనలు:— చూలై మిల్లు నుగించి మిల్లు యజమానులతో బి. శివరావుగారు సంబంధించిరి. ఇంకను కొలదినిన మలవర రెండుంగ్లముల పద్ధతిని నెలకొల్పి మందులకు యజమానులు అంగీకరించిరి. అందుచేత ఈమిల్లులో సమ్మెజరుగ దని తెలియుచున్నది.

పాంచురంగ భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— శ్రీ మత్ మహాభాగవతము సీరీసులో శ్రీ శ్రీ శ్రీ విద్యాక శ్రీ రంగం శివగోపాచార్యులు స్వామిగారు ఈనెల 15 తేదీ సాయంత్రము 4 గంటలకు హిందూ థియేటర్లో హైస్కూలు నందు దుక్కణీకల్యాణమును చెప్పెదరు.

వంటబ్రాహ్మణుని ఎరస్టు:— మైలాపూరులో నోక వెంబుబ్రాహ్మణుడు తమ యజమానిగారి యింట్లో నోక ఇజ్రైలునకు దొంగలించి రైయెక్కి మదరాసు నుండి పోవుటకు యత్నించుచుండ మైలాపూరు పోలీసువారు ఇతనిని ఎరస్టుగావించిరి ఈతని పైటను సోదాచేయగా అసగ దొంగివడి. ఈతని పేరు నారాయణ్.

బలవన్మరణము:— కృష్ణస్వామి మొదలియను ఎగూరున లైలువైపును సాయంట్టుమేను విన్నసాయంత్రంలైలు బండ్ల నోకదాదాతో నోకటి కలుపుచుండగా నకస్మాత్తుగా మరీయొక బుగిబచ్చి మొదటిబండిలో డీకొనెను. ఈరెండిబంబు డీనిండ్ బొంగులను. డీకొనినపు డిందులో గలబొంగు చాలమట్టుకు యీసాయంట్టుమేను విూపడి అతని కప్పిచేసెను. అతనికి చాలదెబ్బలుతిగి బెంటుచే మరణించెను. బెంటుచే బొంగును తీసి యీతని శవమును పైకితీసిరి. ప్రమాదమునలన చనిపోయెనని పంచాయితీ తీర్పుచెప్పబడినది.

మదరాసునందు అవిచ్ఛిన్నముగు నీటిసప్లయ:— పగల్లెను ఎడతెగకుండ నీరు కొరతయియుండి యిటుపిమ్మట వచ్చుచుండును. ఉత్తము 5-80 గంటల మొదలు 9-80 గంటల వరకును సాయంత్రము 3 మొదలు 6-80 గంటలవరకును నీరు అతివిస్తారముగా వచ్చును. ఉత్తము 9-80 గంటల మొదలు సాయంత్రము 3 గంటలవరకును ఒక మోస్తరుగ వచ్చును. రాత్రి 8-80 మొదలు ఉదయం 5-80 గంటలవరకును చాలితక్కువగ వచ్చును. స్నానము చేయటకు బహిరంగ స్థలములందు ఉదయము 8 గంటల మొదలు 10 గంటలవరకును సాయంత్రము 5 మొదలు 6వరకు నీరు రాగలదు నీరు భూముగా వచ్చుకాలములో వర్షముగ నీటిని భుజ్యచేయవలసి కార్పొరేషను కమిషనరుగారు పురజనులను గొరుచున్నార.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:— ఈ సభవారి యా జమాన్యమున ఈనెల 15 తేదీ సాయంత్రము 4-80 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ మదరాసుబావాగారు (మంభళోలు) మింటు స్త్రీలునందు లొంగడెమంపలం నూ-లూలో శ్రీరామ పట్టాభిషేకము అను వారికథను చెప్పెదరు.

గుబ్బినాటక సమాజము:— ఈ సమాజముగారు ఈనెల 14 తేదీ రాత్రి 9-80 గంటలకు ప్రారంభించి మహాత్మిక బీరుదాను అను నాటకమును కన్నడ భాషలో ప్రదర్శించురు. ఈనెల 15 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రమున 5-80 గంటలకు నీతారామ్ అను నాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

రాకపోకలు:— బషీర్ అహమ్మద్ సత్యన్ గారు బెంగళూరునకు, మిల్లరాగారు బొంబాయికి, ఎల్. పి. సి. రాయ్ గారు తిరుచెంగాడునకు, గతరాత్రి మదరాసునుండి యేగిరి.

గొ|| వి. రామనాథుపంతులుగారు, గొ|| టి. ఎ. మాయర్ గారు, హె. ఎం. హూపర్ గారు నేటి ఉదయమునకు మదరాసువచ్చిరి.

ఏన్. సత్యమూర్తిగారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ కమిషను సభ్యులుగ నేటి రాత్రి బోయి తిరిగి ఈనెల 21 వ తేదీకి మదరాసుచేరెదరు.

గొ|| జస్తిను సర్ మక్రేకొల్లు బ్రాబర్ మదరాసు చీఫ్ జస్టినుగారు నేడు బొంబాయిలో స్త్రీముగడిగి ఎల్లుండి ఆదివారము ఉదయమునకు మదరాసు వచ్చెదరు. వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు కేటిరాత్రి కడప చేరెదరు.

చూలైమిల్లు సమ్మెజరుగదు

గతబుధవారమున మదరాసు లేబరు యూనియనువారు బి. శివరావుగారి యధ్యక్షతక్రింద నోకసభను జరిపిరి అధికారులు యిదివరకు యీమిల్లులో రెండుమగ్లముల కదలిని ప్రజేత పెట్టుటకు సిక్సయించి యున్నారు. ఈపద్ధతిని పనివాండ్లు ఎదిరించుచున్నారు. యజమాను లీపద్ధతిని ప్రజేత జెట్టినయెడల పనివాండ్లు సమ్మెకట్టుటకు నిశ్చయించిరి. శివరావుగారు పనిలో నుపవ్యసించుచు సమ్మెకట్టుటకు వెంటనే లొంగరపడ వెలదని యు రెండుమూడు దినములు ఆగవలసినదనియు పనివాండ్లుకు మందలించిరి. పనివాండ్లు అందులకు సమ్మతించిరి. లేబరువారే మిల్లుయజమానులతో శివరావుగారు పనివాండ్ల కక్ష ఘోషము లనుగుర్చి సంగతించిరి.

కీ|| శే|| ది. బి. సి. కృష్ణస్వామిరావుగారు

వివాన్ బహదూర్ సి. కృష్ణస్వామిరావుగారు గత బుధవారము రాత్రి మదరాసునందు కెల్లెడ్రో కోడ్లలో తమ వ్యంత గృహముందు పరమపదించిరి తెలుపబడినవిచ్చినందులకు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు జిల్లాజడ్జిగా పనిచేసి రిటైరు అయిరి. బి. ఎల్. డిగ్రీ పొంది ముదరాను హైకోర్టునందు జడ్జిగ చేరి తరువాత డిస్ట్రిక్టు మున్సిలుగాను సమజజ్జిగాను కొంతకాలము పనిచేసి చివరకు జిల్లాజడ్జి పదవిని పొందిరి. భారత కాపరిభ కు ఉద్యోగప్రతినిధిగా కూడ కొంతకాలముండిరి. వ్యాయ కాస్త్రముందు వీరికి అనుపకానమును అనుభవముగలదు. వీరి పుతులలో నొకరు కేంబ్రిడ్జిలో మేపమేటిస్సు పరీక్ష ను దుత్తీర్ణులై యిప్పుడు మదరాసు ప్రెసిడెన్సీకాలేజీలో మేపమేటి క్షప్రా ఫెసరుగానున్నారు. కృష్ణస్వామిరావుగారి భార్యకున వారి కుటుంబము వారికిని మా సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నాము.

వ్యవసాయాభివృద్ధి మైసూరు ప్రభుత్వప్రకటనము

కాస్త్ర సమ్మతమును వ్యవసాయమును ప్రోత్సహింపవలయుటకు మైసూరు ప్రభుత్వమువారు భూములపరపులు అమోని యజ్ఞపత్నీలు, నూనెజాతిపిండ్లు మున్నగువారి రాకపోకలకు రేటును ఒకమణుగనకు మైలు 1కి 1/10 దమ్మిడికి తగ్గించిరి. 75 మైల్ లోపున అయితే చార్జీలు కొంచెమధికముగను, ఎం.ఎస్. ఎం. రైల్వేవారుకూడ యిటువంటి పోకర్కమునే గలగజేసిరి.

బె జ వా డ

(స్వకీయవిలేఖరి)

జూలై 12:—ఈ ఉదయమున ఈ పట్టణముయొక్క పబ్లిక్ ఇన్ స్పెక్టరు మహమ్మద వజీరుద్దీన్ సాహెబుగారు రాజమండ్రి నాసియగు వల్లూరు పత్తణాచార్యులు అనే ఆయనను ఆరెస్టుచేసినారు. ఈ పట్టణమున చాలమందివద్ద సామ్యము నులలుచేయు చున్నట్లు విని అతనువలన ఆరెస్టుచేయబడెను. మద్రాసులో నున్న అఫ్సల్ మేటెడ్ ఆయిల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ అనేకంపెనీకి కిరసనాయిల్ ఏజన్సీల నిమిత్తం 50 మొదలు 100 రూపాయలవరకు విశాఖపట్నం, నరిసిపట్నం, పామర్రు, కైకాద్రా, గంపవరం, ఉంధి, మారుచేరు, భీమవరం, తిరువూరు, మొలకపాడు, మంగళగిరి, పెటట్ పాడు మున్నగు పట్టణ పల్లెలలో అనేకమంది వద్ద సామ్య వనూలుచేసినట్లుగా ఈయనవద్ద సోదాలో దొరికిన కాగితములబట్టి తెలియుచున్నదని విశయమైనది. ఇటుల వనూలైన మొత్తము రెండు మాడు కేలట.

శ్రీలక్ష్మీనరసింహ సోమయాజి వైశ్యగ్రంథాలయ ప్రారంభోత్సవము చిలుకలూరిపేట

చిలుకలూరిపేటయందు వైశ్యకుటుంబములు 800 లు గలవు. ఇటీవల గుంటూరుపురవాసులగు శ్రీయత పోలిశెట్టి ఆదివారాణ్యుని ప్రకారము యిచ్చటకువచ్చి ఆశీర్వాదములిచ్చట యందుకుటలై స్థించినది. వాడజన్మించినది ఈ గ్రామమే. వాడు ఈ గ్రామ పరిస్థితులను గమనించి వైశ్య సంఘాభివృద్ధికి తోడ్పడుటకు యెట్లుయినను ఒక సంఘము స్థాపించవలయునని సంకల్పించి తన పూర్వీకులగు కొందరు యువకులను కూడా తీసికొని కొందరు పెద్దలసందర్శించి ఆందరి ఆహ్వానముతో వైశ్య సేవాసంఘమును పేర నొక సంఘమును స్థాపించిరి. అందుకు అనుగుణముగా శ్రీలక్ష్మీనరసింహ సోమయాజి వైశ్యగ్రంథాలయమునిచ్చట నిన్న సాయంత్రముగ రెండు శ్రీయత ఆదివారాణ్యుని ప్రకారే ప్రారంభోత్సవము చేసిరి. ప్రారంభోత్సవమునకు పురజనులు ప్రముఖులు అనేకరులు వచ్చిరి. సభలో శ్రీయత గుప్తాగారు, వైశ్యసంఘ ప్రాచీనచరిత్రను, వాణిజ్యమున రాజ్య పరిపాలన, మతాచార్యమునుగురించి చెప్పి నేటివిద్యావిహీనత బలహీనతనుగురించి పోల్చి వైశ్యసంఘము వ్యాపారమునాగియు చున్నను, ధనమున్నను, జనసంఖ్యయున్నను, విద్యలేనందువలననే గౌరవింప బడుటలేదనియు ప్రతివైశ్య చాలచారికయు విద్యావతియైనగాని వైశ్యులకి అభివృద్ధికి రాదనియు శాడుగాని మనపూర్వకేర్తి నిలవజెట్టజాలమనియు ప్రచురించిరి. పిమ్మటమిలా బోధుమామృతగారగు కొలిశెట్టి నారాయణరావుగారు ప్రకార గ్రంథాలయాభివృద్ధి గురించి మాట్లాడిరి. మిలా రాధాకృష్ణ వెంకటరమణయ్య స్వగారు ఆర్యుల వర్ణధర్మముల గురించి చెప్పి, విద్యవలన సమస్తజనులు గౌరవించబడువరనియు జన్మయొక్క గౌరవాగౌరవములు జరుగుట అసంభవమని బోధించిరి. మిలా మొలకపూరు గుండయ్యగారు వైశ్యులకు యింగ్లీషుభాష అవశ్యకతయెట్టిదో తెలియజెప్పి బాలబాలికల ఆంగ్లభాషలకు పంపవలసినదని హెచ్చరించిరి. మిలా తాలకాల వేదవ్యాసాచార్యులుగారు విద్యామతమునుగురించి చుప్పటిించిరి. సభా అధ్యక్షులు శ్రీయతగుప్తాగారు సభను ముగించుచు వేదమున ప్రాశస్త్యతనుగురించి చెప్పుచు వేదములను చదువుటకు సమస్తమానవులకు అధికారము గలదనియు పుట్టుకతో యేమనుష్యుడు పూజనీయుడు కాదనియు వారు తన వార్యము నిర్వర్తించి భగవదనుగ్రహము పొందవలయుననియు అన్నిచాతులు అన్నిజంతువులు భగవత్ప్రేమతో నిండియున్నవనియు, జాతులు పృథవీరీకమునకే కల్పింపబడినవనియు అందువలన యేజాతివారు ఆజాతియందు వుండియే అన్నివిద్యలను అభ్యసించి అన్నిపాత్రులను సంపాదించుకొనుచు యేజాతి అభివృద్ధికి ఆజాతివారు పాటుబడుచు సమస్తజాతులు సమానభావముతో మొలగుచు భారతదేశాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసినదనియు హెచ్చరించిరి. గ్రంథాలయమునకు కొందరు నెలవందాదారులును కొందరు గ్రంథములయిచ్చి తమ అభిమానమును గనవరచిరి. ఈ వైశ్యసేవాసంఘము, మత, సాంఘిక, వాణిజ్యాది, సమస్త విషయములలో వైశ్య సంఘాభివృద్ధికి సంబంధించిన కార్యములు నిర్వహించుటకు, పూనునవి విశ్వసించుచున్నారము.

కొల్లిపర ములక్ష్మీనారాయణగుప్త

విదేశవార్తలు

ఇటాలియా వర్తము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—మాస్కోవార్త లిట్లు చెలవుచున్నవి: క్ర్యాసినువిమానము నిన్న ఉదయము 6/10 గంటలకు 'ఇటాలియా'వర్తమును జేరెను. రషియావైమానము, జెప్పినచోట మరియానో, జపీ గార్లను ముందుదిబ్బకుండి ఎక్కించుకొనిరి. మస్కోవిన్సీ, మాస్కోగ్రామగార్లు చనిపోయి ఒక నెలై నది.

యుద్ధబహిష్కరణపుటొడంబడిక

జర్మనీ సంతకముజేయ సిద్ధముగానుండుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

బెర్లిన్, జూలై 12:—కల్లగుగారి యుద్ధబహిష్కరణపుటొడంబడికను సంతకముజేయ సిద్ధముగానున్నారమని జర్మన్ ప్రభుత్వమువారు యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాయబారితో తెలిపిరి.

అధినేత గవర్నరుల పింఛనులను ఎక్కువజేయు విషయమై ఇదివరలోనే సిఫార్సుజేయబడినదియు అవిషయమై ఆలోచించెదమనియు ప్రభువులసభలో చర్చించిరి.

స్వేయను ప్రభుత్వము

విదేశచమురు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

మ్యాడ్రిడ్, జూలై 12:—స్వేయనులోయున్న విదేశచమురు కంపెనీలను వశపరచుకొన్నందులకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారాజేపించినట్లుమాట అసత్యమనియు బ్రిటిషువారికి అందున్న హక్కులకు పరిహారమునీయవలెనని మ్యాడ్రిడ్లోయున్న బ్రిటిషు రాయబారి స్వేయను ప్రభుత్వముతో రాయబారములను నల్పుచున్నారు.

వైమానికపుటొడంబడికలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, జూలై 12:—వైమానిక ముగియవలెనను సామ్రాజ్య వైమానిక కంపెనీకిని ఒడంబడిక కుదిరెను. ఈ ఒడంబడిక 1929 ఏప్రిలు మొదటి తేదీనుండి అమలు జరుగును. 885 నేల పానులను ప్రభుత్వమువారు సహాయమొసంగెదరు. జెన్నకు 8 పెనులు ఎక్కువకేటుతో మెయిలు తపాలను ఇంగ్లండునుండి ఈజిప్టునకు ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు 6 పెనులు తీసికొనెదరు. ఇటీవలనే కట్టిన రెండుకలకత్తా విమానములను సామ్రాజ్యవైమానిక కంపెనీకిచ్చెదరు.

A FORTUNE AWAITS YOU!
Purchase "SEX PEARL" and win
Rs. 55,000 IN PRIZES.
1st Prize of Rs. 20,000.
2nd " " 10,000.
3rd " " 5,000.
Which together with 210 other cash prizes.
5 of Rs. 1,000 each | 25 of Rs. 100 each
5 of Rs. 500 each | 50 of Rs. 50 each
25 of Rs. 200 each | 100 of Rs. 50 each
are offered on the sale of
"SEX PEARL" on 31-8-28 or after.
A unique preparation of a Sanyasi which is a necessity for every married man and woman (1) when it is kept in mouth it produces immense retentive Power; (2) when it is boiled in milk and milk so prepared is drunk daily, its constant use produces virile power, purifies blood; remove Sexual Debility and cures Gonorrhoea, syphilis, Piles and every other male and female disease. Once purchased will last for life. Satisfaction guaranteed. Sold in 3 sizes at Rs. 10, Rs. 5, and Rs. 2-8 each. Purchasers of Rs. 10 will get 4 numbers, of Rs. 5 two numbers and of Rs. 2-8 one number.
Also Agents wanted on Rs. 100 a month, Obtainable from—
SEX PEARL Co.,
Solih—(Near Simla).

ఆర్యవైశ్య మహాసభ

వసులన్నియు పూర్తియైనవి

నాయక్ పాను, జూలై 12:—నాయక్ పానునుండి శ్రీయత సి. వి. రంగంశ్రేష్ఠిగారు మాక్రేండ్ కేంథి సంపాదించిరి. ఆర్యవైశ్యమహాసభకు వచ్చుప్రతినిధులు సాకార్యమునకై ఆహ్వానపంపినవారి పనులు చాల ముక్కు పూర్తియైనవి. సభాభవనము కలంకరించుటగూడయినది. వివిధప్రదేశముల నుండివచ్చిన 100వచ్చికబటులు చక్కగా పనిచేయుచున్నారు. ఈసాయంత్రము వైశ్యులపతాకము యెత్తబడును. ఇప్పటికే చాలమంది ప్రతినిధులు వచ్చి నారు. శబ్దముతోని వైశ్య మహాసభనులు కాణములను సూసి తమగృహ హులులను చక్కగా నలంకరించి నారు. ప్రజలు ఉత్సాహపూరితులై యున్నారు.

ప్రధానమంత్రి పర్యటనము

ప్రజలు నీటిసాకార్యమునకై వేడుట

టిస్సెవెల్లి, జూలై 12:—ప్రధానమంత్రియగు శ్రీయత నుబ్బరాయన్ గారు, కరవగవి నాయనమ్ పిళ్లగారితోడను, కుమార స్వామి రెడ్డి యార్ పి. టి. రాజన్ గార్లతోడను శంకరక్ కోయిల్ నిన్నుదయ చేసిరి. ఆ పట్టణ ప్రజలు సాగుబడికై కిరీయార్ ప్రాజెక్టు త్వరలో ముగించవలసినదని కోరిరి. దీనిబట్టి అత్యుపాయ లగును. దీనిలో మూడవ వంతు ప్రభుత్వమువారియ్యుట కొప్పుకొనిరి. మంత్రిగారు జవాబుచెప్పి దీని విషయమై ప్రభుత్వ సభ్యునిో చెప్పి పని త్వరలో ముగియనట్లు చూచెదనని చెప్పెను.

తరువాత మంత్రి శంకర నారాయణార్ కాలిల, కలగుమలే దేవాలయముల దర్శించి కోయిలపట్టివెల్లిరి. ఇచ్చట తాలూకాబోర్డు వారొకటి ప్రజలొకటి సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి.

అన్నామలచెట్టి దాతృత్వ ప్రశంస

సాయంత్రము నిట్టాయపురంరాజాగారి పాతకాల 50 వార్షికోత్సవము మంత్రిగారియధ్యక్షతన జరిగెను. నుబ్బరాయన్ గారు చిదంబర విశ్వవిద్యాలయమునకు భూమిదానము నిచ్చిన శ్రీ అన్నామలచెట్టిగారిని ప్రశంసించి ప్రతిచోటను విద్యార్థుల ససరిగ్గురామును పాతకాలయ నొక్కచోటనే యుండునట్లు సాకార్యములు చేయవలెనని నుడిచిరి. తన యువశ్యాసమును ఈ క్రిందివిధమున ముగించిరి.

మనము జాతిమతక్షయము పూర్తిగా మరువవలెను. ఇట్టి పద్ధతులయొడ మనము విద్యనోసంగినయెడల విద్యార్థులు గ్రామములకు వెళ్లి ప్రజలలో నీభావములను ప్రదేశ పెట్టి దేశాభివృద్ధికి కారకులయ్యెదరు. అప్పుడు మన రాక్షసులను నిరాకరించుట కేవలము సమర్థులుకాదు.

ప్రధానమంత్రి కోయిలపట్టి నదలి జంకిగో వెల్లిరి.

అభివృద్ధి శాఖామంత్రి పర్యటనము

అభివృద్ధి శాఖామంత్రియగు శ్రీయత సేతురత్నం అయ్యర్ గారు యీ ఉదయము మన్నపరాయి లేబర్ శరపతి సంఘము వారిచే, రు 10,000 ఖర్చుచూచి కట్టబడెను. ఆసయమున అనేకమంది గ్రామ పెద్దలనువచ్చిరి. మన్నపరాయి ప్రజలు, కులికలై తాలూకా బోర్డు, మంత్రిగారికి స్వాగత పత్రముల నిచ్చిరి. (ఆ. ప్రెస్.)

మోహినీతైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-క 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది. ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖిద్ర, విక్రంతి నిచ్చును. గుండరుల మోహలావాంఛములకు ప్రాపకులగును మనోహరముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయమును సువాసన చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇతరులవాడు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యగు. దీనియందు మనోహరమును సువాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి నేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేయేల, ఒక సారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగదు. అమృతాంజనం డిపోజిటంబాయి, లేక మదరాసు,

సాంఘిక పక్ష నిర్బంధము

శ్రీశ్రీశ్రీ

జెంగాలు శాసనసభవారు సెలెక్టుకమిటీ నిర్మాణమున కనుకూలముగ గావించిన తీర్మానము మద్రాసు మెయిలుపత్రికకును, జస్టిసుపత్రికకును మిక్కిలి సంతోషి నొసగినది. మెయిలుపత్రికా ఖండనమున కిటీవల లోనయిన జస్టిసుపత్రిక, బహిష్కారమును వదులుకొనుటచే మరల ఇష్టరాలయినది. జస్టిసుపత్రికమునకు వివేకము గుదురుచున్నదని, మెయిలుపత్రిక సంతసించినటులనే, తుదకు జెంగాలుకు వివేకము గుదిరెనని, జస్టిసుపత్రిక గూడ సంతసించుచున్నది. పంగదేశము చల్లబడి, అసహాయము, ప్రతిఘటనము మున్నగు వ్యర్థ ప్రయత్నములను విడనాడెనట, సహకారమునకు తోడ్పడిన మహమ్మదీయ సభ్యులపట్ల జస్టిసుపత్రిక సానుభూతి చూపుచున్నది. ఈమారు జస్టిసుపత్రికమువారు గూడ యీమార్గమునే అవలంబించెదరుగాన, జస్టిసుపత్రిక ముందుగనే బాగ్రత్తపడుచున్నది. మరియొక వింత ఏమన, సైమను కమిషనుకు తోడ్పడవలెనని గోరుచున్న బ్రాహ్మణులపై జస్టిసుపత్రిక సానుభూతి చూపుటయే. సత్వర స్వరాజ్యసంపాదన కడ్డుపడుచు, దేశగౌరవమునకు భంగము కలిగింప బూనువారెల్లర పట్లను జస్టిసుపత్రికకు దయయే. జాతీయవాదులై, స్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడువారి పట్ల మాత్రము, యీపత్రిక రోషమును సెలిగ్రక్కుచుండును. దేశగౌరవమును వమ్ముజేయువారు బ్రాహ్మణులయినను, బ్రాహ్మణేతరులయినను, హిందువులయినను మహమ్మదీయులయినను, వారిని జస్టిసుపత్రిక నిందింపదు.

ఇంతవరకు సెలెక్టుకమిటీని నియమింప సంగీకరించిన పంజాబు, జెంగాలు రాష్ట్రములలో సాంఘికపక్ష ప్రాబల్యమధికమగుచుండెను. సందిగ్ధ సమయ మరు దెంచినపుడు, సర్ అబ్దుల్ రహీం, ఖజుల్ హక్, గజఫీమున్నగు మహమ్మదీయ నాయకులందరును ఒక్కసారి ఏకమై దేశక్షేమమును విడనాడిరి. వెనుకటి విశ్వాసములను గాలి కెగజిమ్మిరి. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము గోరుచు సవరణసంపిన్ రహీంగారు దానినిగూడ యువసంహరించుకొనిరి. దీనికి కారణము విదితమే. హిందువుల పల్లవిశ్వాసము దొలగెనని బలికి, ఖజుల్ హక్కు గారు సైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుట కంగీకరించిరి. రాయల్ కమిషనునందు భారతీయులను సభ్యులుగ చేర్చుటకు వాగ్దానము చేయగోరిన, మైమోసింగు జమిందారుగారు ఎట్టి వాగ్దానము వెలువడకముందే, సహకారమున కంగీకరించిరి. జెంగాలులో జమిందారీ సభ్యులు సామాన్యముగ ప్రభుత్వపక్షమున నోటుచేయుట యాచారమయినది. ఈరీతిని, ప్రత్యేక

ప్రాతినిధ్యపు ఏర్పాటు మూలమున శాసనసభలో ప్రవేశించిన వారినెల్లరును, అధికారవర్గము తమ యక్కరలకు సులభముగ నుపయోగించుకొన గలుగునని తేలివది. ఆచార్య ప్రఫుల్లచంద్రరాయ గారు హిందూపత్రికాప్రతినిధితో చెప్పిన సంగతుల గాంచిన, జస్టిసుపత్రిక సంతసము నిరాధారమని తేలగలదు. జెంగాలు శాసనసభ తీర్మానముబట్టి, ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయమునుగాని దే శాభిప్రాయమును గాని నిర్ణయింప వీలులేదు.

స్వార్థపరులగు ఏకాంకిమంది సభ్యులొద్దప్ప మిగిలినవారెల్లరును సైమనుకమిషను బహిష్కారము నామోదించుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. అందుచే స్వరాజ్యపక్షపు ఓటమికి, ఎట్టి రాజకీయ ప్రాముఖ్యములేదని ప్రఫుల్లచంద్రుడు జెప్పినసంగతి నిజము. యూరపీయును సభ్యులు, ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ తప్పక వోటుజేసెదరు. మహమ్మదీయులలోగూడ పలువురు బహిష్కారమున కనుకూలురని, రాయగారికి నమ్మకముగలదు. అట్టితరి, వీరు తమప్రతినిధుల చర్యలను నిరసించుట యవసరము. ప్రఫుల్లచంద్రరాయగారు నుడివినటుల, వృద్ధీరాజు కాలమునాటి నుండియు, స్వల్పలాభముకొరకు దేశక్షేయమును విక్రయించు ఘనులు బయలుదేరుచుండిరి. అట్టివారికి, ఎన్నటికిని కొరతలేకుండెను. ప్రభుత్వసభ్యుడును, అందులో మహమ్మదీయుడును, సెలెక్టుకమిటీ తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటలో సర్థములేకబోలేడు. జిన్నా, ఆలీసాదరులు, సర్. ఆలీఖమాం, హుస్సేను ఖమాం, మున్నగు నాయకులు బహిష్కారము నామోదించుచున్నంతవరకు, స్వప్రయోజనపరుల రంగుమార్పులకెట్టి విలువయుండబోదు. ఇట్టి ఎత్తులచే సెలెక్టుకమిటీ నియామకమునకు అనుకూలముగ కొన్నివోట్లను సంపాదించగలిగినను, యీకమిటీవలన నేమిప్రయోజనముండును? సైమనుకమిషను రిపోర్టు ఫలముగ నేవియోకొన్ని సంస్కరణములు ప్రసాదించబడినను, ప్రజాప్రముఖులు వీనిని నిర్వహింప నిరాకరించెదరు.

మాంటుఫర్డు సంస్కరణములను మితవాదులయినను చేపట్టిరి. సైమను సంస్కరణములను వారు గూడ నిర్వహింపబోరు. ఏధనాశచేతనో, మంత్రిపదవులు మున్నగు ఉన్నతపదవులను స్వీకరించువారు దొరకకబోరు. అసహాయోద్యమ దినములలో, ఊరుపేరు లేనివారు మంత్రులుగాలేదా? ఇప్పటికిని అట్టివారు మంత్రులై జీతములను స్వీకరించుచునే యున్నారు. కాని ప్రయోజనమేమి? దేశనాయకులలో నెవరును సంస్కరణములకు తోడ్పడనంతవరకు, అని తిన్నగ సాగనేరవు. ఇల్లులుకగనే పండుగకాలేదను నటుల, సెలెక్టుకమిటీల నెటులనయినను ఏర్పరచిన మాత్రాన, ప్రజలసహకారము చేకూరునని తలచుట వ్యర్థపుతలంపు. ప్రభుత్వమువారి సంగతిని కనిపెట్టుటలేదు. వెనుకటి యనుభవముల నయినను గుర్తించుటలేదు. ఒక్క కల్ విజయమునకై వీరు పాటుబడుచున్నారు. పంజాబులో సైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుటకై ముందుకు వచ్చిన రాజానరేంద్రనాథుగారి యభిప్రాయములను నిన్నటిదినము వివరించియుంటిమి. వీరు హిందువుల క్షేమమును కాపాడుటకు సెలెక్టుకమిటీలో ప్రవేశించిరి. కాని వీరు కొరిన్ కోర్కేలేమి?

పదినంతవర్షములవరకు, బ్రిటిషు ఉద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గింపగూడదనియు, హిందూ దేశమునకు అధి నివేశరాజ్య స్వాతంత్ర్య మొనగుటకు తొందరపడగూడదని, యీమహామహ్ముడు సలహానిచ్చెను. ఇట్టివారు సెలెక్టుకమిటీలోమండ నర్దులుగారని, డాక్టరు ఆలంగారును, ట్రిబ్యూనుపత్రికయు జేసిన వ్యాఖ్యానమంతయు సమంజసమయినది. ఇంతటి సంగతులైతాభిప్రాయములను బహిరంగముగ దెలిపెడి రాజా నరేంద్రనాథుగారు సెలెక్టుకమిటీలో జేరి సైమనుకమిషనుకు ఎట్టినలహాల నిచ్చెదరో యూహించుట సులభసాధ్యము. సెలెక్టుకమిటీల కిట్టి మహానుభావులను సభ్యులుగ సంపాదించుకొన గలిగినందులకు, సైమనుకమిషనువారు, తమను తామభినందించుకొనవచ్చును. తమకిట్టి కమిటీలతోగాని, కమిషనుతోగాని ఎట్టిసంబంధములేదని, ప్రజలు అసందిగ్ధముగ ప్రకటించి, బహిష్కారమును దృఢముగ సాగించుట యవసరము.

బొంబాయిగవర్నరు : బాడ్వోలీ పరిష్కారము

బొంబాయి గవర్నరుగారు బాడ్వోలీసమస్య గూర్చి రాజప్రతినిధిగారితో సంప్రతించుటకు సిమ్లాకు పయనమయినటుల, ప్రభుత్వప్రకటనము దెలుపుచున్నది. లా ఆర్డరులను రక్షించుట తమ విధులలో నొకటియనినను, అంతటితో తమధర్మ మంతమొందదని, గవర్నరు గారంగీకరించుచున్నారు. ఇట్టి యొప్పదల చాలముఖ్యమయినది. పాలకులు పలువురు లా ఆర్డరుల రక్షణయే, తమ ప్రథమ ధర్మమనియు, అంత్య ధర్మమనియు గూడ భావించుచుందురు. రిడింగుప్రభువు వంటి లిబరలు ప్రముఖుడుగూడ, లా ఆర్డరుల రక్షణమే తన ప్రధానధర్మమని, చాటుచుండెడివాడు. లా ఆర్డరులను రక్షించుటకు, పోలీసుశాఖగలదు, న్యాయాధిపతులుగలరు. గవర్నరులును, రాజప్రతినిధియు, ప్రజల కోర్కెలను తీర్చి వారిని సంతోషిపరచు తెలులని యోచింపవలయును. వీరు పాలిసీలను నిర్ణయింపవలయును. దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయును. ప్రజల సమ్మతితో వారిని పరిపాలించుచో, లా ఆర్డరులు వానియంతట యవియే సురక్షి, తముగ నుండగలవు. ప్రజేచ్ఛను తృణీకరించుచో, నిర్బంధములను ప్రయోగింపవలసివచ్చును. ప్రజల కష్టములు అతిశయింపకుండ చూచుట, తమవిధియని, గవర్నరుగారు కనిపెట్టిరి. ఉక్కు చట్రమునకు జెందిన సివిలునర్జిసు సభ్యులుమాత్రము, యీసంగతులను గ్రహింపజాలరు. పౌష్టవ పరిపాలనము పేరుతో, వీరు ప్రజేచ్ఛను 'తృణీకరించుటకు సంసిద్ధులుగ నుందురు. బొంబాయి గవర్నరుగారు విల్సను గారును, ఉక్కు చట్రమునకు లొంగిపోయి యుందురు. ఇకనయినను వీరు తమ ఉద్యోగ పరిస్థితుల సతీకరించి తమకు న్యాయమని దోచిన దానిని నిర్భయముగ చేయుటయో, లేనియెడల పరిపాలనపు బాధ్యతను వదులుకొనుటయో, శ్రేయస్కరము. అట్టితరి, వీరు తమ ఖ్యాతిని నిలుపబెట్టుకొనిన వారగుదురు. ఇర్విను ప్రభువుగారు క్రొత్తగ సిదేశమునకు వచ్చిన దినములలో, ప్రజలపట్ల మిగుల సానుభూతి గనుపఱచుచుండిరి. వ్యవసాయముపట్లను, రైతులపట్లను వీరు ప్రత్యేక శ్రద్ధను కను

కలకత్తా, జూలై 11—రాధాకృష్ణ చమేరుగారు
సర్ నీలరతన సర్కారుగారివై రెండుమూలకు కేసు తెచ్చిరి.
విన్నపాల్లోఁ బ్రకటితమైనది, (ఫి. (ప్రె.)

బేలూరు రైల్వే విఘాతము

రైల్వేసభకు లిఫ్టావంత్యలను జేసిరట!

కలకత్తా, జూలై 12:—కలకత్తాకు 7½ మైళ్లదూరము లో గత ఆదివారం యీ నెల 8 తేదీ రాత్రి గంతువల్ల పాసెం జరుగూముకొల్లనల రైలుమీద పట్టులు డుడియించుటవల్ల తల క్రిందుగా పడిపోయెను. ఈ రైల్వే విఘాతమునందు 22 మంది మాత్రమే మరణించిరిని రైల్వే అధికారులు ప్రకటించిరి. కాని యిదియంతయును సర్వాభిప్రాయనియత నిజముగా 200 మందికి మేగా మరణించియున్నారనియు కొన యూపిరితో నున్న వారి ననేకమందిని ఆ చీకటిలోనే కర్రలతో కొట్టి రైల్వే సభ కడకు వంపు ఆనేక కేసులను పెంట్టిన నచ్చియుండిన నేరొక రైలు బండి యొక్క వాగములలో ఎక్కించుకొని వెళ్ళియుండిరినియు, ఆకేసులన్నియు యేమైనవో తెలియకుండుట చిత్రముగా నున్నదనియు, ఆరైలు ప్రమాదమువల్ల చావు తప్పి బ్రతికి బయటపడి ఒక పొదచాటున దాగియుండి ఆ అర్ధరాత్రియందు జరిగిన యాఘాత రహస్యమును జూచియుండిన అర్ధరాత్రి డిటోకరు కలత్రాలోని ఫార్వర్డు పత్రికతో ప్రకటించిరి. ఆ అర్ధరాత్రియందు యీరైలు క్రిందపడిన కొంతసేపటికి తుదిగాత్రుల సహాయార్థమై యొక రైలు వచ్చెననియు ఆరైలుయొక్క వాగములందు ఆనేకవందల కేసులు ఎక్కించుకొనివెనవనియును కొన యూపిరితో నున్న ఆనేకమంది ప్రయాణీకులను ప్రైలును, పిల్లలను పెద్దలను కర్రలతో చావ గొట్టి తుదముట్టించి ఆ వాగములలో ఎక్కించి యుండిన ఆరైల్వే నౌకర్లను నేను గుర్తించగలను అని అప్పీడరుగారు ప్రకటించిరి. ఈకేసులలో నొందినరైలు ఎవటికివోయి యుండినో యీకేసులు ఏమైయుండినో విచారించుట అవశ్యకత్రవ్యమని ఆయన వ్రాయుచున్నాడు. 800 కు పైగా మరణించియున్నాడు. తిరిగి తెల్లవారుసరికి ఇంకొక రైలుబండివచ్చి జీవించి యున్న ప్రయాణీకుల నందరిని ఎక్కించుకొనినది. ఆరైలులోనే యీ అప్పీడరుగారు ఎక్కి చూచారాజేరిరి. ఈ అప్పీడరుగారి పేరు అఫోతోఫు గోఫుగాడు. ఈయన ఆ పొదచాటున కూర్చుండి స్వప్నముగా యీ ఘోరమునంతను చూచెను. తెల్లవారి నువారు రి గంటలప్పుడు రైల్వే కూలీలు చేతులతో త్రోవుడు పారెత్తుచున్నారని “యీ మిగిలియున్న వారినికూడ తుదముట్టించి వనిపూర్తి చేయుదము” అని శేకలువేయుమండగా ఆయన వింటినని చెప్పెను. తెల్లవారి రి గంటలైన తర్వాత ఇంకొక రైలు ప్రయాణీకుల సహాయార్థమువచ్చెను. మొట్టిమొదట వచ్చి నల్లిన సహాయార్థపు రైలు పంపిరిని రైల్వే అధికారులు ప్రస్తావించుటలేదు.

మేము తెల్లవారివచ్చిన యీ రైలులో ఎక్కువకై పోవుచుండగా విధ్వంసమైన రైలు ప్రక్కనుండి పోయితిమి. ఆ పుట్టి కిని మేము యింకను 50 కేసులు పడియుండగా లెక్క పెట్టితిమి. ఇంకను ఆనేక కేసులు విరిగిపడియున్న బండ్ల క్రింద నుండగలవు. ఇట్టి స్థితిలో 22 మంది మాత్రమే మరణించిన రైల్వేవారు ప్రకటించుట సర్వాభిప్రాయము.

వారు ప్రకటించిన సంఖ్యకు 10 రెట్లు మంది మరణించిరిని నేను చెప్పగలను. అని అప్పీడరుగారు ఫార్వర్డు పత్రికతో వ్రాసిరి.

స్వకంత్రియన పత్రికలో అర్జునచానుగారుకూడ మరణ సంఖ్య అపారమని వ్రాసిరి. విరిగియుండిన రైలులో నెక్కియుండిన బోర్లీఫునేనుగూడ (యీ స్థుమండియను రైల్వే కట్టికపట్న ఇన స్పెక్టరుగారు) ఏమైతే తెలియుటలేదనియు వారి కేసులను పంపింపడం తెలియుటలేదనియు రిపోర్టును వ్రాయన వ్రాయుచున్నాడు. (ఫ్రీ ప్రెస్సు)

రైల్వే అధికారుల విచారణ జరుగుచున్నది

బేలూరు రైల్వే ప్రమాదము విషయములో సీనియరు రైల్వే ఇన్ స్పెక్టరుగారు విచారణ ప్రారంభించి వాఙ్మూలములను తీసికొని సాక్షి విచారణ చేయుచున్నాడు.

పర్యవేంటునే ఇన్ స్పెక్టరుగారు చెప్పిన సాక్ష్యమును బట్టి రైలు బండ్ల క్రింద పెట్టబడు ఇనుపదిమ్మలు తీసివేయబడి యుండినని చెప్పిరి:—పడిపోయిన రైలు బండి నడచియుండిన రైలు మార్గముయొక్క పట్టాలనుమాత్రమే గాక ఆ మార్గమునకు ప్రక్కనేయున్న నేరొక రైలు మార్గమునకుగూడ అదేరీతిగా దిక్కులాడునీయబడియుండినని పర్యవేంటు రైల్వే నూకరింపెడింటుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. విచారణ తిరిగి రేపు జరుగును.

కార్మిక సంభవము

బొంబాయి మిల్లులనమ్మే మహాత్మునితో సంప్రత్తింపు

బొంబాయి బట్టల శీత ఫ్యాక్టరీలలో సమ్మేళనీక పని వాండ్ల నాయకులగు యన్. యం. జోషీగారితో కలిసి మాట్లాడగలండులకై జోషీగారిని మహాత్మాగాంధీగారు అహమ్మదాబాదునకు ఆహ్వానించిరి.

గవర్న మెంటువారి వద్దనుండి ఏమి ప్రత్యుత్తరము వచ్చునో చూచి జోషీగారు గాంధీగారివద్దకు వెళ్లెదరు.

అహమ్మదాబాదు పనివాండ్లు

బొంబాయి పనివాండ్లకు ద్రవ్యసహాయముచేయుట అహమ్మదాబాదులోని బట్టల శీత ఫ్యాక్టరీలలోని పని వాండ్లు బొంబాయి బట్టల ఫ్యాక్టరీలలో సమ్మేళనీక పని దారుల సహాయార్థము తమకు వచ్చెడి రెండువారముల బత్రములను యిచ్చివేయుటకు వాగ్దానముచేసిరి.

పోలీసు రిపోర్టులను

సమ్మేదారుల సభలకు రానిచ్చుచున్నారు

బొంబాయి సమ్మేదారులు పోలీసురిపోర్టులను తమ సభలలోనికి రానియకూడదని తీర్మానించి పోలీసుకమిషనరు గారి కిదివరలో తెలియజేసియుండిరి. కాని, కమిషనరుగారు సదరుతీర్మానమును రద్దుచేయవలయునని కోరుచు కార్మికులకు వ్రాసిరి. కార్మికులసభలలో జరుగు సభాభాస కార్యవ్యవహారములను గవర్న మెంటువారి కెరింగించుటయే యుద్దేశముగా యీ పోలీసు రిపోర్టులు వచ్చుచుండుననియు అందువల్ల రిపోర్టులు వచ్చుట కనుజ్ఞ నీయవలయుననియు కమిషనరు గారు వ్రాసిరి.

సమ్మేదారులందుల కంగీకరించిరి. కాని, తమయిష్టమైనప్పుడు తమసభలకు పోలీసురిపోర్టులను రానియకూడదమనియు అట్టివరకుతోబడి యంగీకరించెదమనియుబదులుచెప్పిరి.

నింబకరుగారి కేసువిచారణ

బొంబాయి సమ్మేదారుల నాయకులగు నింబకరుగారు సమ్మేదారులసభలోనికి పోలీసురిపోర్టులను రానియక ఆటంకపరచిరను నేరమునకు పాత్రులైరి. కేసువిచారణ నిన్నజరిగినది.

కొందరు నాథులు విచారించబడిరి. కేసువిచారణ తిరిగి నేడు జరుగును. సమ్మేదారుల నాయకులగు సమ్మేదారులకుగాని సంబంధించిన కేసువిచారణలు జరుగుచున్నప్పుడు సమ్మేదారులు కోర్టుయెదుట గుంపులుగా జేరకూడదని సమ్మేదారుల సంకల్పావ్వరించినను నింబకరుగారి కేసువిచారణనిన్న జరుగుమండగా సమ్మేదారులు కోర్టువద్ద సమాహుమగాజేరిరి.

జమ్మదుపూరు సమ్మే

జమ్మదుపూరు, జూలై 12:—ప్రభాకాంతి భంగకరముటచే ఆపవాదముల నీయకూడదని 14½ సెక్తును యీ నగరముందు అనేకమందికి జూరీ చేయుటవల్ల పనివాండ్లలో చాలమంది పనిలో చేరుచున్నాడు.

నేడు రి నేలమండి కర్మాగారములలో హాజరై పని చేయుచున్నాడు. (ఆ. ప్రెస్)

దక్షిణ యిండియా రైల్వేసమ్మే

మద్రాసు శాసనసభ్యులు రాజీనామాలనీయవలెను

కోయంబూరు, జూలై 11:—నిన్న సాయంత్రము కోయంబూరు విక్టోరియా టవునులో రైల్వేసమ్మేదారులసభయొకటి జరిగెను. పాడనూరు కర్మాగారములలోని పని వాండ్లనేకమంది సభకువిచ్చేసిరి.

కోయంబూరు పొరులు యీ రైల్వేసమ్మేదారుల యెడ తమసహకారసానుభూతిని గనుపరచవలయునని తీర్మానించిరి.

బొంబాయి శాసనసభ్యులచేసిన రీతిగా యీరైల్వే కార్మికులకుజరుగుచున్న అన్యాయమునకు అధిక్షేపకారముగా మద్రాసుశాసనసభ్యులు తమసభ్యత్వపదవులకు రాజీనీయాలయిన పని సభలో హెచ్చరించబడినది.

సమ్మేయధా ప్రకారముగానే యున్నది.

తిరుచనాపల్లి, జూలై 12:—దక్షిణ యిండియా రైల్వే కార్మికసమ్మేయధావిధిగానే యున్నది. అప్పులచ్చుట సాత్విక నిర్యాసము జరుగుచునే యున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

అఖిలభారత రైల్వేకార్మిక సంఘముహాసభ

ఈసభ తిరుచనాపల్లిలో యీ నెల 18 తేదీని జరుగును. ఈసభకు హాజరుటకై పంగరాష్ట్రపు రైల్వే కార్మిక సంఘాధ్యక్షులగు ముకుందలాలు పర్కాడుగారు ఖగ్గపూరునుండి నేటి సాయంత్రం కాలము మద్రాసుకు బయలుదేరి వెళ్లుచున్నాడు. మద్రాసునుండి తిరుచనాపల్లి వెళ్లెదరు.

ఖగ్గపూరులో విషమస్థితి

ఖగ్గపూరు, జూలై 12:—ఖగ్గపూరులోని బెంగాలు కార్మికులు రైల్వే కర్మాగారములలోని కార్మికసంఘమువారు యిదివరలో తమ కష్టనిష్ఠురములనుగూర్చి తమ రైల్వే కమిషనరీ విజయనకు మనవిచేసికొనిరి. ఇటీవల ఈ కార్మికసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి యగు యన్. వి. ఆర్. వాయసుగారు జర్నరపు చేరుబడిరి.

అందుచేత కార్మిక సంఘమువారు రోహితేసురై యీ క్రింది తంతివార్తకు రైల్వేకమిషనరీ విజయన కంపిరి.

మేము గత జూన్ 20 తేదీని మనవి చేసికొనిన మా కష్టనిష్ఠురములను మీరు విచారించి తొలగించుట లేదు. మీరు మిక్కిలి మా సంఘ ప్రధాన కార్యదర్శిని నిర్ణేతుకముగా జర్నరపు చేసిరి. సదరు నాయకుగారిని తిరిగి నపు కరిలోనికి తీసికొనని యెడల కార్మికులందరును జూలై నెల 14 తేదీ కనివారమునాడు తమ ప్రతీకార చర్యకు తప్పకజరుపనున్నాడు. కనుక విజయనగారైన తమరు తమ ప్రత్యుత్తరమును శుక్రవారం 18 తేదీ సాయంత్రం గంటలలోపుగా యిప్పించ వలయును. (ఫ్రీ. ప్రెస్)

మైసూరు బంగారపు గనులలో సమ్మే

ఆరంభమైనది

రాబర్టుసకాపేట జూలై 12:—చాంపియనురీఫ్ బంగారపు గనులలోని పనివాండ్లు జీతములు హెచ్చించవలసినదిగా కోరి సమ్మేచేసిరి.

పోలీసుదళము కావలాకాయుచున్నది. కల్లు సారాదుకాణము లిచట మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువులన్ని మూడుబ.నవి. (ఆ. ప్రెస్)

“విద్యయందే జాతీయత

“అలవడును”

అమెరికానుగూర్చి డా॥ సుధీంద్రబోసుగారి ఉపన్యాసము

కలకత్తా, జూలై 12:—అనేకమంది ముఖ్యముగా విద్యార్థులు డా॥ సుధీంద్రబోసుగారి ఉపన్యాసము వినుటకై నేడు సాయంత్రం అల్పార్థు హాజరుకు వచ్చిరి. అమెరికాయొక్క ఆదర్శములగూర్చి బోసుగారుపన్యసించిరి. “అమెరికాలోని విద్యావిధానము సమచితమును పద్ధతులపై నాధారపడియున్నందున అమెరికా అభివృద్ధిమార్గము తట్టుచున్నది. ఇండియావలె అమెరికాగూడ అవి నీతికరముగా విమర్శింపబడు అవసరము లో నైయున్నది. మేయోకన్య ఇండియాలో చెడుగును మాత్రమే జూచినట్లు యూరోపియన్యూత్రికులు అమెరికాలో నోక భాగమునే జూచిపోదురు. అమెరికావారు విశ్వవిద్యాలయ విరుదములకు లక్ష్యము జేయరు. వృత్తివిద్యలకెక్కుడు గౌరవ మొసంగెదరు. విద్యా విధానమువల్లనే జాతీయోక్త తన బడసినందున అమెరికా దేశము జయము గాంచుచున్నది. విద్యవల్లనే జాతీయతను బడసినచో భారతజాతి జయముందగును.

మహానుచంద్రబోసుగారు డా॥ బోసుగారికి కృతజ్ఞత బెల్లెచు వారు చెప్పినట్లు నడచుకొందుమరితి. తమకు స్వంత విశ్వ విద్యాలయము చేకూరెననియు స్వరాజ్యమునుబడయుటకు యత్నించు చున్నామనియు, అది చేకూరిన పిదప యితర దేశములలో తమ జాతీయతను ప్రచారముచేయుదుమనియు నితర జాతుల మంచిని అలవరచుకొందుమనియు జెప్పిరి. (ఫ్రీ. ప్రెస్సు)

పంగరాష్ట్రమున మరొక మహామ్మదీయమంత్రి

కలకత్తా, జూలై 12:—ప్ర బో వ. చంద్రమతిగారు సాసికాఖమంత్రి త్వరలో విరమించుననియు, వారిస్థానో నేరొక మహామ్మదీయమంత్రి నియమింపబడుననియు వడంతిగ నున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్సు)

(३) (४)

ఉదకమండలం, జూలై 12:—రివెన్యూ సభ్యుడు సర్
మెట్టా శార్వత్తు మర్నబాంకుగారు నేడు మెటరడాను
మామటకు బోయిరి.

విదేశవార్తలు

పనగలాస్ సేనాని విడుదలజేయుట

పనగలాస్, జూలై 11:—పార్లమెంటు సెషన్లలో పాల్గొనేందుకు తనను, అతనిని నిర్బంధములో ఉంచుటను పార్లమెంటు కమిషన్ సెషన్లలో నిర్ణయించుటను పనగలాస్ సేనాని విడుదలజేసిరి. ఇతనిని 1926 లో అరెస్టుజేసిరి. గ్రీకులు సర్వసామ్రాజ్యాధికారిగ ఇతడు ప్రవర్తించుచుండెను.

జానువరిలో (బిటనులో) దిగుమతులు 95269000 పానులు; ఎగుమతులు 89472000 పానులు జరిగెను.

లండను పోలీసు శాఖాధికారి కార్మికపక్షమువారి ఆక్షేపణ వీగిపోవుట

లండన్, జూలై 11:—లండను ప్రభుత్వ పోలీసు శాఖాధికారిగ నియమించబడుట కార్మికపక్షమున కిష్టములేనందున దేశీయకార్యాలయమునకు (నోరు ఆఫీసు) కావలసిన మదింపులో 100 పానులను తగ్గించవలెననిరి. పోలీసు కమిషనరు ఆధికారిగ ఉన్నంతకాలము ప్రభుత్వసభ దిగుప్రభుత్వ దెబ్బలు చూస్తూనే వున్నందున ప్రకటించిరి.

పోలీసుదళమునకు సైనికవర్గమున నియమించుట వివాదకరమని కామన్సువర్గంలో స్పష్టమగుచు దెలిసిరి.

పోలీసుదళమునకు సైనికవర్గముతో సంబంధముకొనలేదనియు మొదటి వృద్ధాప్యముచేతను, విక్రాంతి గావలెనను కారణముచేతను దిగుగా రా యుద్ధోగము ఆక్రమలేదని రియో ఇంకోక యధికారిగూడ తన కావలసిన ఆక్రమలేదనిరియు ప్రజలకు పోలీసునందు మరల నమ్మకము విండుగానిని నియమించుటచే గలగునని పోలీసుగారు చార్జియగుచును నిర్ణయించిరినియు సర్ జోయిన్స్ పోలీసుగారికి, విధితకము కియ్యోగము నిజమగుచున్నట్లు తిని దెలిపిన పిమ్మట దిగుగా రంగీకరించిరి. పోలీసువారితం దేవో దోషమున్నదేమోయను భావములేకుండ జేయవలెననిరి. దిగుప్రభుత్వపట్ల వ్యాయముగ ప్రవర్తించవలె ననిరి.

హిందీకి పు కుటుంబమునకు సంఘనీయు విషయమై సైనికసంఘము శాఖవారితో ఆలోచించవలెననిరి.

క్యాంటర్బరీ ఆర్మీవివపుగారు 80 వ సంవత్సరమున విరమించుచున్నాడు.

సైమన్ గారి రాచకీయసంరంభము

లండన్, జూలై 12:—సైమన్ గారు 27 తేదీన బయలుదేరుటకు తోపుగ సైమన్ గారు ఇంగ్లండులో ఆంతటను 15 యువవ్యాసముల నిచ్చెదరట.

చీనా జాతీయ ప్రభుత్వమువారి ఆర్థిక మార్పులు

శ్యాంగ్ కింగ్, జూలై 12:—సైన్యమును 500000 మంది కంటే ఎక్కువ యుంచరు. బ్యాంకు నోట్లను మాత్రమే జారీచేయుటకు జాతీయబ్యాంకును నెలకొల్పెదరు. వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక మారకపు బ్యాంకులనుగూడ స్థాపించెదరు. తేలు శాతము సెల్లివేసి పెంచినాతములను ప్రవేశపెట్టెదరు. బంగారు ప్రమాణము నవలంబించువరకు పెండినే ప్రమాణముగ వెల్లుకొనెదరు.

ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు 31 తేదీలోపుగ దేశములో ఇవలనుండి అదటికి బోవునపుడు విధించబడు పన్నును ఎత్తివేసెదరు. ఆదాయపుపన్నును విధించెదరు. వారసత్వపుపన్నుగూడ నియమించబడును. శుంకముల స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించులోపుగ క్రొత్తజాతీయ శుంకమును ఆనలంబించెదరు. దీని ప్రకారము దిగుమతులన్నిటికి ఒకే పన్ను యుండును. దేశీయులు తయారుచేయు సరకులపై దేశీయులు పన్ను ఇచ్చుచున్నపుడు విదేశీయుల దిగుమతులమీదగూడ పన్నులను విధించెదరు.

స్పెయినురాజు ప్రభుత్వమును గూల్చుటకు ప్రయత్నించుట

100 మందిని అరెస్టుజేయుట

లండన్, జూలై 12:—రాజు లేనిపనుయము నవకాశముగగొని కష్టమును తెచ్చిపెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. రాజు పాలించుచు గూల్చుటకు స్పెయిను దేశమంతటను బ్రలులను బంనుచున్నారట. పోలీసువారు 100 మందిని అరెస్టుజేసిరి.

కెయిసు స్వార్థకవిత్తు భవనములను కీల్బర్న గారు 25000 పానులను విరాళ మొనగిరి.

స్పెయినులోయన్న విదేశీయుల కంటే సైనికులెక్కిరి ప్రభుత్వమువారు పరిహారమునీయకనే వశపరచుకొన్నందున బ్రిటును ఆక్షేపించుచున్నది.

గట్టపుపండులను దట్టమును ప్రభుత్వమువారే ప్రవేశపెట్టెదరట.

జాకవియర్స్ కప్రక కాలియను వైమానికుల లోకి యొ 12 తేదీని చేసిరి. నేను కనడాకు బయలుదేరెదరు.

ఇండియాలో లోమును క్యాథలిక్ మతాభివృద్ధినిగూర్చి మెలాపూరు బొంబాయి బిషపుతో పోపుగారు దీర్ఘప్రసంగమును గావించిరి.

మేరీపేక్టర్ గౌనులు చాల ఖరీదైనవినియు వాటిమీద ఓడనుకములను వేరుచేసియున్నదనియు శుంకముల యధికారులుబట్టుకొని ఆపుజేసిరి. విచారణముగిసినపిదప ఆమెగౌనులకు ఆమె కిచ్చెదరు.

ఆఫ్రికాకు బయలుదేరుటకునుండు యువరాజు ప్రెంచి బెల్జియం యుద్ధరంగములను జూచెదరట.

సామ్రాజ్యముందు ఎరుమతి దిగుమతి నిర్బంధములను తొలగించి వర్తకము నభివృద్ధిజేయవలెనుచున్నాడు.

నూతన నాటింగుహం కళాశాల

సార్వభౌముడు తెరచుట

కల్కత్తా, జూలై 11:—నూతన నాటింగుహం కళాశాల భవనములను సార్వభౌముడు తెరచెను. సర్ జేమ్స్ బూటుగా రిభవనమునకు 180,000 పానుల నిచ్చిరి. ఇతడు కుంటివాడైనను పిత్తుమీద పడుకొని సార్వభౌముని యువవ్యాసమును బ్రాడ్ క్యాంపు జేయుచుండ వునెనట. ఆన్నతవిద్య : శిక్షకులను, ప్రకృతిశాస్త్రమునకు యభివృద్ధిని గల్గించుననియు శాగరమును కాపాడుననియు ప్రస్తుత పరిస్థితులందు తమప్రజలకు సంపూర్ణముగ రిక్షియను, వికాసమును విభాగివారును లేకుండ జేయరాదని సార్వభౌముడు వచించెను.

అదృష్టవంతులగు జస్టిసునాయకులు

ఉదకమండలమును 600 ఎకరములు గ్రాబు

జస్టిసు పక్షపాదులలో ముఖ్యులగు ఆధికారి మున ఉదకమండలమునందు 600 ఎకరములను ఒకటి అధిపతి యగునని వదతులు పుట్టుచున్నవి. మరీ ఒకరికి 10 లేక 15 ఎకరములభూమి ఉండుననే దరఖాస్తు పెట్టినందువలనగాని లేక కొంచెము సామ్యముగాని యివ్వబడును. రాబోవు కాసన పక్షలో నీ విషయమునుగూర్చి ప్రశ్న జరుగుననికూడ తెలియుచున్నది. (డెలలీ ఎక్స్ ప్రెస్)

తిరుపతివార్తలు

తిరుపతి, జూలై 11:—తిరుపతి తిరుపతి దేవస్థానముల ధర్మకర్తయగు కె. ఎ. శ్రీనివాస రామానుజ చిన్నజీయరు స్వామిగారు శ్రీరంగం పోవుచు నిన్నటిదినము నంజాబాద్ కు వెళ్లు మరణించిరి. ఇటీవల వర్షములు బాగుగ కురిసినవి. చెరువులలో నీరు సమృద్ధిగ నున్నది. ఇతరులు బాంబుల ఒక యువతి ప్రమాదవశమున చెరువులోపడి మరణించిరి. (ఆ.ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1928 సం జూలై నెల 13-వ తేది శుక్రవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముంబైలో అత్యధికవర్షము	ముంబైలో అత్యల్పవర్షము	కలె 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-వ తేది నుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు వర్షము
గోవాలోపూర్	89	82	...	81	— 0.9
విశాఖపట్టణం	88	83	...	55	— 1.1
కాకినాడ	94	78	...	27	— 4.7
మచిలీపట్టణము	95	82	...	20	— 5.2
కర్నూలు	90	75	0.1	7.4	+ 2.4
బళ్లారి	90	76	...	4.5	+ 1.9
అనంతపురం	5.9	+ 2.5
కడప	95	79	...	2.6	— 2.1
నెల్లూరు	97	81	...	1.4	— 1.8
మద్రాసు	94	77	0.1	1.6	— 1.8
కడపూరు	+ ...
నెలము	92	77	...	5.9	+ 1.5
కోయంబుత్తూరు	89	72	...	0.9	— 1.8
తిరుమనాపల్లి	+ ...
నాగపట్టణము	97	76	1.5	4.6	+ 2.5
మధుర	+ ...
పొంబన్	+ ...
తిరునల్వేలి	0	— 0.7
తిరువేండ్రము	88	75	0.1	15.8	— 1.1
కొచ్చిన్	84	75	0.5	28.1	— 11.2
కాలికట్టు	88	76	0.1	86.8	— 11.2
మంగళూరు	83	74	0.5	46.0	— 8.5
చెంగళూరు	85	68	...	8.0	+ 8.2
మెరీకార	69	68	0.5	28.5	— 15.4
కొడైకనాల్	66	58	...	4.5	— 1.9
కూనూర్	76	58	...	2.8	...

వార్తలు:—ముంబై విస్తారముగ నున్నది. దక్షిణమున పగటిజేషిమి 8 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో రాత్రి జేషిమి 8 మొదలు 5 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వర్షము:—కర్నూలులో 0.1" వర్షించెను. ముంబై దట్టముగ నున్నది. కిత్వోవ్స్కితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నూలుకము:—కడపూరు కలుగు తెలియలేదు. నేటి యుదయము మద్రాసులో ఉరుముచున్నది ఉదయం 8 గంటలకు 15 సెంటి వానకురి సెనట. ముంబై దట్టముగ వ్యాపించినది కిత్వోవ్స్కితి మామూలుగనే యున్నది.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు,

పరమ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

నీతినిధి

(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం దైదవకుసు యు).

పూర్వ మెప్పుడో భారతీయ డగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్లు క్రింద తిలెటు దేశమునకు బోయి యాభాషలోనికే బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత సింగ్లీషులోనికి బరివర్తితమైన యుత్పత్తిప్రసిద్ధిగ్రంథమున కిది మధురముగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత పేటా ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసూజీవితమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుపూర్వితో దేటగా నూటిగా సిగ్రంధము చెప్పచున్నది. క్రొను పైజా నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౪-౦

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

తపాలుపెట్టె నెం. 212 రు, చెన్నపురి.

పాడి తేలూ స్వీట్లరలాండు అభిజరంబా సింహం	
పీపా 1-గీలాడి 20 కి దు 53 0 0	
,, పీలిరవ 1 రలి	1 11 0
,, 14 రతులూ	1 10 6
,, 28 రతులూ	1 9 0
,, 56 రతులూ	1 8 6
,, 1 అందరు	1 8 0
పీర్పూలు పాన్లుపూర్లో లెబ్ అనగా (బుద్ధి, రెడు)	6 4 0
కాంగో కి ది	3 0 6
మొ. 4 0	3 7 0

బాక్సైట్ సత్యాగ్రహము

ప్రభుత్వమునకు గాంధీమహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

(నన్నటి సంచిక తరువాత)

“అందరకు గాంధీ తానిదివరకు చెప్పినదానినే యిప్పుడు గూడ పురికించుచున్నాడు. అదిగూడ సత్యమునకు కొంత తక్కువయే అని యిప్పుడుగూడ తెలుపుచున్నాడు. 42,293 యకరములేసివలె. దానికి పరిశీలించి తిరస్కరింపబడినట్టియు పరిశీలనపడనట్టియు యకరములనుగూడ చెప్పవలెను” అని డైరెక్టరు వ్రాసెను. దీనిని మేము నమ్మవలెననుచు ఇది కేవలము మా స్వాగతము. ఏదేమైన మొత్తము అంతలాగూడ తిరస్కరింపబడదనిన లెక్కలు చాల చేర్చబడెనని తాలూకా ప్రజలందరూ తెలుపుచుండగా నితరముల వ్రాయుట కడుసాహసము. హాళిపరీక్షించుట వలదు 100 కి 55 యకరముల వంటి ననువనములూ 100కి 59 యకరములవంటివూ హాళి కవులు పుచ్చుకొనిరి. వశకులములో వ్యవసాయముగూడ చేయుచున్నారని. అని డైరెక్టరు వ్రాసెను. రాజీవరాజు ప్రజలు హెచ్చుగానన్న ప్రాంతములలో భూమిలో హెచ్చుభాగము నడ్డి బ్యాటరీలను సాహకారములవలె మెయ్యును. అట్టివోలెతులవలె మునందున్న భూములు విస్తారముగా సరభాను లేక ఖదరు ప్రాంతమునకు చేరిన గ్రామములలో నుండగా బానిస వివరింపక రాజీవరాజుల ప్రాంతమునందలి కొద్ది మొత్తము భూములను మాత్రమే యేల వివరింపవలెను! హాళి పరీక్షించుట యీయొద్దొక్క వ్రాయుట తాతకు దగ్గుల సేర్వబానుటవలెనే యున్నది. నాకు దీనినిగూర్చి బాగుగా తెలియును. హాళి సహాయముతో సాగు చేయబడు భూములన్నిటిని కవులుదాదలవలన (యజమానులు కాని వారు) సాగుచేయబడు భూములగానే భావించుట బాక్సైట్ తాలూకా అంతటిలోను పరిమిత వ్యవసాయదారులొక్కడను గూడ లేదనియే నేను ప్రసంగింపగలగుదును. సాగు బడి రోజులలో ఒక యకరము భూమినిగాని అరయకరము భూమినిగాని సాగుచేయునట్టి చిన్న చిన్న సాగుబడిదారులలో గూడ తన హాళిల (పాత్రలు) సహాయముతో ప్రక్కభూముల యజమానుల సహాయముతో లేక వారి హాళిల సహాయముతో బడయని వారొక్కరైననువరని నేం డైరెక్టరు తెలుపుచున్నాను. అంతమాత్రముచేత వారు వ్యవసాయదారులు కారని యనదగునా? 26 యకరముల భూమిగాని అంతకంటె హెచ్చు భూమిగాని యున్నవారుగూడ వ్యయముగానే వ్యవసాయము చేయుదురు. లేనిచో కొంత భాగమును యితరులకు కవులు కిచ్చి కొంత భాగమును తాము సాగుచేయుచుందురు. అని యీ యొద్దొక్క వ్రాసెను. వ్యవసాయదారులు కాని వార, అని నేను పేర్కొనిన పరిశీలన కొద్దిమందిగూడ వ్యవసాయదారులే అని నా వాదమునే యీపై విషయముగూడ బలపరుచుచున్నది. గుమాస్తాలు, ప్రిలుతో పనిచేయువారు వర్తకులు మున్నగువారు తమ భూములను కవులు కిచ్చెదరు. అని డైరెక్టరు వ్రాసెను. మొత్తము వీరి సంఖ్యయెంత? వీరి సంఖ్య చాలతక్కువ. అదిగాక వీరు వ్యయముగా వ్యవసాయము చేయుచున్న సువీరి కుటుంబములలోనివారే యెవరో కొందరు వీరిపక్షమున వీరిభూములను సాగుబడి చేయుచుందురు. వడ్డీబ్యాటరీలను చేయవారు యితర ప్రాంతములకు వెళ్లినవారు మున్నగువారెవరో విశ్లేషించి కొద్దిమంది కవుల బాక్సైట్ తాలూకాలోని ప్రజలు భూమినివలెయును వ్యవసాయదారులే. వారు వివేకముతోను వివేకవ్యయముతోను కవులపడి వ్యయముగానే వ్యవసాయము చేయుచుందురనుట నిశ్చయము. వారి కుటుంబమునే యిప్పుడు దొరతనమువారి కనులకు దుర్బలములుగా కనబడుచున్నది. ఇప్పుడు తాత్కాలిక దైవమువలన స్వాధ్యక్షుల వివేకమును గోల్పోయినను “రయతులు విస్తారముగానుండు క్రయకునానీ” రాష్ట్రములలో కవులు కియ్యబడు భూమి విక్రీలి కొద్దిగానే యుండును. దానిలో సగము హెచ్చు మొత్తములకు కాలకిక్కుబడదనిగా నుండును” అని ఆహుతునగరు కలెక్టరుగా నున్నపుడు తెలిపెను. డైరెక్టరు అడిగిన కొన్నిచిట్లు ప్రశ్నలకిక సతదుకొనినప్రకారము “స్వప్రముగను సంక్రమముగను” ప్రభుత్వరముల నియంత్రణని యున్నది.

ప్ర. (1) వ్యవసాయమువలన వచ్చిన లాభమును శిస్తును నిర్ణయించుటలో చేర్చవలెనా? అక్కరలేనా? ఉ. చేర్చగూడదనియే నేను స్పష్టముగా తెలిపెదను. “భారతదేశమువంటి దేశములలో వ్యవసాయదారులలో విక్రీ

ననాపథిక భారనిఘంటువు

మూలకలయొక్క 85000 సంఖ్యకలెక్టరులకు తెలుగు అకరములు కలవు. క్యాలికోలైటు వెల రూ 3-4-0 లు. “భన్వదీవిక” ఇందు సమస్తవిజములు కుద్దిచేసి భన్వములుచేయు యానాని ఆముచ్చేదవిధానములుగలవు. తులు 1-కి రు 500 కిమ్ముతుగల భన్వముగూడ గలవు. క్యాలికోలైటు వెల రూ 2-0-0 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

లి హెచ్చుమందికి భూమి విక్రీలి కొద్దిగానుండును. భూములు కొద్ది మందికి విక్రీలి విస్తారముగను హెచ్చుమందికి చాల తక్కువగను యుండుటవలనను, భూములు కవులకు పుచ్చుకొన గోరువారు విక్రీలి హెచ్చుమంది యుండుటవలనను శిస్తుల విషయమున హాళి చాల అధికముగ నేయుండును. అందువలన భూములయజమానులు వ్యయముగా రావలసిన నిస్తునుమాత్రమేగాక పెట్టుబడిసామ్యమీద అత్యధిమగు వడ్డీనిగూడ తీసుకొనుచుండును” అని వెతుకొక అగ్రికల్చరులు డిప్యూటీ డైరెక్టరు నడిపెను.

ప్ర. (2, 3) లాభమును నిర్ణయించుటలో వ్యవసాయదారుని జీవనమునకు వ్యయమునంతకుగూడ భూములవలన నులొనెండి వివరములవలెనా? అట్లులేనదనిగి నిర్ణయమెట్టి? లాభము సాధారణముగా గోవలెననినచో ప్రతిపత్తిరమును పంటల కోత కాలమునకును శిస్తులవలన నులొకాలమునకును ముప్పుపడుటను ప్రకృతిగా నిర్ణయించుచుండునలెనను సభిప్రాయము తెలుసా?

ఉ. వ్యవసాయమువలన లాభము అనునాశ్రియములాంచు రివిన్యూలోనున్నది. అనగా నికరము ఆదాయమునియే (వెలు) అర్థము. నికరము ఆదాయముపై పన్ను వేయువధి పెక్కుకలెక్టరుల అనుభవమునుబట్టి ను వారిని బాగుగా నభ్యసించినవారు చేసినవిధములనుబట్టి యుండునని డైరెక్టరు తెలిపెను “నికరము ఆదాయము సాధారణముగాని నిధింపబడిన భూమిపన్నీ చాల వ్యయమైనది. అందువలన పాలకులకు ఆదాయముగూడ అధికముగ లభింపగలదు” అని పట్టిక ప్రామాన్య ఆదాగ్రంథమునందు బాపబలు వ్రాసెను. ఈవిధరాదాయమును నిర్ణయించుటలో అని డైరెక్టరు రిపుడనుచున్నాడు

(2) సంఖ్యప్రశ్నకు వ్యవసాయదారుని జీవనవ్యయములన్నిటిని వివరములవలన నవసరములేదనియే నేను స్పష్టముగా చెప్పుచున్నాను. వ్యవసాయదారుల ఆర్థికస్థితినిగూర్చి విచారణ చేసినపుడు మాత్రమే జీవనవ్యయమునుగూడ లెక్కించుట వ్యయమునుగాని యిప్పుడేవిషయము మనకప్రస్తుతము నికరపు ఆదాయమును నిర్ణయించుట అంతర్వ్యమైనదిగాదని చెప్పపురిలో అమలులోనున్న సెటిలుమెంటు పద్ధతులవలన స్పష్టముకాగలదు. చెప్పపురిలో సెట్టి 20 యేండ్ల దామాషాపద్ధతులవలన వారిలో కొంత తక్కించి మొత్త ఆదాయమునకు సగము కిమ్ముతు కలెక్టరు. అమొత్తములో వర్తకల లాభము విశ్రయస్థానకుల దూరము మున్నగు వారికొరకు 100 కి 10 మొదలు 27 వరకును వివరములవలన విశ్లేషణ మొత్తములో గయోలైట్ భూములు అసామ్యప్రదర్శనము మున్నగువానివలనకలగునట్లు ము (క్రింద మరల 100కి 65 మొదలు 25వరకును వివరములవలనను. అట్లులేల్చబడిన మొత్తములో భూసారమునుబట్టి నిర్ణయించబడినట్టిని వ్యవసాయ వ్యయములకున మొత్తముక్రింద మరికొంతసొమ్ము వివరములవలనను. అనగా విత్తములఖర్చు, శకువులఖర్చు, పువకరములు వెల మొక్కులనాటుట, పాలముయెరువు, పనినాండ్రకు కూలి మున్నగు వాని కైన మొత్తములు మున్నగు వానిని వివరములవలన చెదరు. ఇవన్నియు లోగా విశ్లేషించి నికరము ఆదాయముగాను బానిసెనే ఆధారపడి వస్తులను నిర్ణయించెదరు. అని ఇంజీనియరు గెటెరులో నున్నది.

సిస్తులను బట్టి భూముల ధరను నిర్ణయించుటకు అందరకుంటి అద్భుతమేధానికి సాధ్యమైనదిగాని వివరకాలము ప్రభుత్వోద్యోగులు స్వార్థ స్వీకృతములు మిక్కిలగాగ్గంబి వారి కెరికిని సాధ్యము కాలేదు. అదర్థమును ప్రభుత్వ విధానమును ప మ ర్థిం చుటకు స్వీకృతముగా రు నే డెట్టి ప్రకల్పముల నైనను పలుకవలసి చ్చినను 1924 లో నట్లు పలికియుండలేదు. “భూమినికరము ఆదాయమునుబట్టియే పన్నును నిర్ణయింపవలెను. వ్యయముగా పరిశోధనచేసి ఒక సస్యము మొట్టుపంటను తెలుసుకొనవలెను. సింధు దేశమునందు సెటిలుమెంటు జరిగినపు డిట్లులే చేసిరి. ఒక యకరము భూమికి ఒక రకముసస్యము యెంతవంటి పండునో నిర్ణయించి దానికి పిమ్ముట కట్టిరి. దానిలో సగము భూమి యజమానికేవలపు నికరముఆదాయముగా భావించి ఆ సగముపై 100 కి 40 వంతుల వరకు పన్నుకట్టుచుండిరి. ఇది వ్యయమైనపద్ధతి. ఉత్తర సింధుదేశమున జరిగినవారు, సాదరు కోటలలో సెటిలుమెంటు జరిగినపుడు గూడ యీ

పద్ధతినే అవలంబించినట్లుల యిట్టివల ప్రకటింపబడిన అట్టి సెటిలుమెంటు రిపోర్టులలోగూడ నున్నది. పంటవర తెలిసినపుడు దానిలో 100 కి కొంతవంతున పన్ను నిర్ణయించవలెనను యీ పద్ధతివలన శిశ్వుడుమన్నది. ఆది1924 లో స్వీకృతముగా నిష్పాదకముగా నుడివిరి.

“వ్యవసాయపుపన్నును నిర్ణయించుటకు వ్యవసాయము వలన కలిగిన లాభమే ముఖ్యసాధారణముగా నుండవలెను” అని గారెలుగారు బొంబాయి లాండురివిన్యూ ఆసెనుమెంటు కమిటీ వారి ప్రశ్నలకు జవాబిచ్చెను.

వ్యవసాయలాభము సాధారణముగా గొనియే దొరతనము వారుగూడ 100 కి 20 వంతున పన్ను నేర్పరుచుచున్నాడు. “జయకరుగారు శిష్టధర్మమీద గాక భూమిధర్మమైన సాధారణ డుటలో దొరతనమువారి పుత్రుల పుల నతిక్రమించెను” అని డైరెక్టరు వ్రాసెను. “80 యేండ్లక్రితము సెటిలుమెంటు జరిగిన పిమ్ముట బాక్సైట్ తాలూకాలో వ్యవసాయపులాభము 100కి 20వంతునకంటెనుగూడ ఎక్కిమైనది. ఆ లాభములో దొరతనమునకు వంతులవగాని 100కి 20 వంతుపన్ను వేయుటలో ఆ వ్యయములేదు” అని గవర్నరు నిర్ణయించెను. ఈ క్రిందిగా దొరతనము వారు లాభమును నిర్ణయించగలిగిరి. అని గూడ డైరెక్టరు వ్రాసెనుగాని రావు సాహెబు దామాషాయి దేశాయిగారికిని గవర్నరుకును జరిగిన పుత్రములవలన తెలుచున్నకధ పరిమితిగిగా నున్నది. లాభమునుగూర్చి దొరతనమువారు చేసినవిధములు చాల పొరబాటు జరిగివది. ప్రజలందరూ ఘోష పెట్టుచున్నాడు. నికరపుటాదాయమును స్వతంత్రముగాను సరిగాను గణించిన దేశాధిపతులగూడ పన్నును హెచ్చుచేయుట కెట్టి ఆధారమును లేదని నిరపరచిరి. నిష్పాదకముగను స్వతంత్రముగను విచారణ చేయుటకు తగిన యేర్పాటు జరిగినచో దేశాధిపతులు కనుపడదు నన్ను లెక్కల నన్నిటిని మాపుటకు సిద్ధముగా నున్నారని నేను మరల తెలుపుచున్నాను.

ఇండియాను టాక్సేషను కున్యాయరీ కమిటీవారు తెలిపిన విషయము వేరుగా నుండగా మరియొకదానిని వారి నిర్ణయముగా డైరెక్టరుకు చూపించుచున్నది. ఇది పొరబాటు. “సాను సరి విలువను బట్టియే యిటువైని సెటిలుమెంటు చేయుచుండవలెను. మెట్టుపంటధరలో వ్యవసాయ వ్యయముల కూలీలైన వ్యయము వ్యయముగ రావలసిన రాబడి మున్నగువానిని వివరములవలనను. ప్రతి రాష్ట్రములోను ఏకపద్ధతిని యీ విలువను నిర్ణయించుటయే సెటిలుమెంటు ఆఫీసర్ ల కిటువైని ముఖ్యవిధిగా నుండవలెను” అని యిండియాను కమిటీవారు వ్రాసియుండగా “శిష్టధర్మమైన సాధారణములయే వ్యయమైన పద్ధతి. ఇదియొక్కటే ఉత్తమమైనది” అని యిండియా కమిటీవారు వ్రాసి రని యిప్పుడు డైరెక్టరు ప్రకటించెను.

100-కి 25 వంతుకంటె హెచ్చుగా నన్నుచు విధింపగూడదని గూడ యిండియా కమిటీవారు వ్రాసియుండిరి.

ఆ విషయమున యొద్దొక్క యీ విమర్శలో తెలుపనేలేదు. ఈ సంగతులలో అల్పసంఖ్యాకులు తెలిపినదానినే డియరెక్టరు పేర్కొనెనుగాని అధికసంఖ్యాకులు తెలిపినదానిని పేర్కొనలేదు. దీని కేసు కారణము! అల్పసంఖ్యాకులందరూ ప్రభుత్వోద్యోగులే. వారిలో గారెలుగా కొరకు. మన అందరకుగానుగూడ నొకరు గారెలు. గారి వ్యక్తి అభిప్రాయము భిన్నముగానున్నదని నేనైతే తెలిపియుంటిని.

దొరతనమువారి వాదము నిరాధారమునటు ప్రభుత్వోద్యోగుల అభిప్రాయములే నేనీనైని వివరించియుంటిని. తమ పద్ధతి వ్యయమైనను అవ్యయమైనను ప్రజల ప్రతిభులనమును అది కొంతయేతమును ధర్మమైనను గూడ కఠినముగ నడుగదొక్కుటకే దొరతనమువారు నిశ్చయించి రకు విషయమును మరుగుపరుచుటకు వారిక ప్రయత్నింపగూడదు.

(నంగుయండియా. 5 7 28)

నెగరొగము, పక్షనాతం, చెముడు చిత్తకులు డాక్టరు లగస్త్యేశ్వరరావు బాపట్ల (గుంటూరు జిల్లా.)

వృత్తాంత చిట్టలు

తాది పత్రి

(స్వతంత్ర పత్రిక)

కలరా

జూలై 11-న అలవాటికే వీరమాత్ర ముపకారము లేను. తీవ్రముగా ముగ్ధుడనియే చెప్పవలెను. గతవారము దీనినము 1 & 8, 10 మందికి తరువాత ముగ్ధుని. ఇప్పటికి దాదాపు 50 మందికి ముగ్ధుని లెగిరినది. ముగ్ధుని 20 మందికి పైకి ఆహుతి అయినారు. దీనిము మూడు లేక నల్లని లా పొట్టున బెట్టుకొనుచున్నది. పన్నెండేళ్లకు పైకి పుకారున్న పిల్లలనే యెక్కువగా గొనిపోవుచున్నది. ముగ్ధునితో అధికారులు ఈవ్యాధిని ప్రతిఘటించుటకై ప్రత్యేకపు నిబంధనలను అమలు చేయవలెననియు, జిల్లా మేల్లు ఆఫీసరు గారు వచ్చియుండిరి. కొంతమందికి కలరా క్లిష్టముగా మలుచుచేయుచున్నది. లక్ష్యకాంతరావు గారు తువ్వకము వచ్చున రుండరికి ఉదతముగ కలరా ముందు నిప్పును సహాయముచేయుచున్నారు. పి. రా. శ్రీ. గొండ్ల లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగామకూడ యాదినునుండి కలరా ముందు ప్రచితముగ నిప్పును వీరమాత్ర చేయుచున్నది. వీరితోడుగ పుట్టినట్టి అధికారులు ప్రత్యేక నిబంధనలను యేర్పాటుచేసి, కలరా ముందు తిరిగి కలరాదే బాధ పడునాటికి ముందును యెక్కువగా యేర్పాటు గావించినా, ప్రజలకు చాల అనుకూలముగనుండును. ప్రజలతో యిప్పుడున్న విధి కొంతవరకు తగ్గును. విద్యార్థులలో బైటపూర్వము వచ్చి వారందరు తమ గ్రామములకు పంపింపబడును.

కొద్దిరోజులలోగ నువ్వారు అభావముచే మౌనములు మూయుచున్నవను.

కాలమానము

ఇటీవల మరల 2 పదునులకు పైకి వర్షమువడినది. రైతులు విత్తనములు వేయుచున్నారు.

భారతమహిళామండలి-బెజవాడ

విజయవాడ పురపాలకసంఘమునకు బెజవాడలో స్థాపించబడిన భారతమహిళామండలికి మూడు 2800 చురపు గజముల భూమిను అందులోని భవనమును కాల్వలముగ యచ్చి నారు. ప్రధమ యివ్వబడిన తిరుగు పేరుతోని భవనము 6-7-28 వ తేదీన మండలి భవనముగా జరిగినది. పురపాలక ప్రజలు యిచ్చుచు చాలమంది స్త్రీలు సహకారముగా జయప్రదముగ వాటిసభ జరిగినారు. కవయిత్రులు శ్రీమతి గుడిపూడి ఇందుమతి తేదిగాను ఆర్యభార్యయ్య ప్రార్థన పుష్పములతో సభ ప్రారంభించినారు. శ్రీమతి జానకి చంద్రా గారు అధ్యక్షతనవహించినారు.

తమకు కాల్వలముగ నివాసము యేర్పరచినందులకు పురపాలక సంఘము వారికిని, కలెక్టరుగారికిని, గవర్నరుమంటువారికి, వందనములు చేయుచు తీర్మానములు జరిపినారు. విజయవాడ నివాసాలకు పోద్యమములందరిని సభ్యులందుగ చేరవలసినదని శ్రీమతి జానకి రాజగోపాల అయ్యంగారి కన్య మొదలైనవిగాను, భాగవత పురాణ కాలక్షేపములతో కొంతకాలము గడువబడినది. కాలికలు ముందు మధురగా నాడుచున్న పళ్లెల నోలబడించినది. కొంతకాలము కాలికలు మొదలైనవారు ఆటపాటలచే పళ్లెల నానందపరచినది. జయప్రదముగ సభ ముగిసినది.

ఈ మండలి విజయవాడ పురస్థానము నూతనోత్సవాము కలగజేయుచున్నది. స్త్రీలు తమ అభ్యుదయమునకు నూతనవాతకములు కలుగుచున్నవని మిగుల ఆనందించుచున్నారని భగవంతుడు యీ మండలిని ఆశీర్వాదించి సేకసాయిగా జేయుగాత.

(ఒక విలేఖరి)

వగుల్లకు తెలము

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. తో 0-11-0

అరికార్లు, అలచేరులు, చర్మముకారకములను, కిరణ లింబున పగిలినకారులయూ, జలపుట్టులయూ పంథవించును ఈ తెలమును రాచిని పగుల్ల మాని జల పోయి మంచినరకముగా అయి. కగుల్లకొప్పియనయముగను. స్వల్పక్రయము.

అన్నరాజునం దిపో, బొంబాయి-మృదాగు

సువాసనగలది - పరిశుభ్ర మొనర్చును. చర్మమును కాపాడును. టాయిలెట్ తదితర పనులకు పయోగించుటకు అనమాన మైన ఖ్యాతిగాంచియున్నది. అమితోష్ణమును తగ్గించును. రైట్స్ కోల్ టార్ సలుగుపిండి కూడ కలదు. ఉపయోగించి చూడుడు.

వార్తలు, ఆంధ్రరత్న నిధులు

ఆంధ్రసోదరుల కొక విజ్ఞప్తి

భారత భావిభాగ్యమును సాధనమునకు వార్తల నిధిని ప్రారంభించునందు ప్రజలకు భవిష్యత్తును బాధలను తమలను వారికి భారతీయులు తమ సామర్థ్యమును జూపవలయునని మహానామక లండనుకు వేరెలియుచున్నాడు. మజి యొక్క ప్రకారము వార్తల నిధిని కమిటీయొక్కము కలగజేసిన ఆంధ్రరత్న గోపాల్ కృష్ణయ్యగారి స్వీకరణికి ధనము ప్రోగు చేసి మహానామక ప్రకారము దుర్గావిలాసమున మున్నానే యోచించినది.

ఈ రెండు నిధులను జతపరచుటకు యోచించుచున్న ప్రకారము మన వీరి విజయమున ప్రస్తుతము శ్రేష్ఠమోషన లని యొందుటకై కలెక్టరుగారికి పుష్పములకుంధము లలోనిచ్చిన సామర్థ్యమును రెండు సంవత్సరముల పుష్పముల పంపింపుట చేయుచున్నాడు. వీరిని గొప్ప ప్రతివాదులు నాదానభాగియును. మొత్తము పాత్రములు తెలగునెడల నిధి డిక్లరేటి 116 రూపాయలకు చేరువలయు అయినా వేరుబడియు న్నది కావున ప్రత్యేక రూపాయలకు పాత్రమును నొక్కొక్క నెట్టునుగోని సాపకలమును పరీక్షించి నవచ్చుచున్నాడు. 1 నెల వాయిదాతోపల నెట్టవలసి చేయుచు నానాగృహప్రకారము సగముసామర్థ్యము వార్తల నిధికిగాను మరొకటి డిక్లరేషన్, సగముసామర్థ్యము ఆంధ్రరత్న నిధికిగాను ప్రకారము కార్యవర్గ శ్రీ జోధారక కాశీరాధుని సామర్థ్యమును గృహ 'వంద్రా'లో కుటుంబానికి విభవ సమీక్షించునె యున్నాడు.

గృహముల వివరము: - తొలిసారి నెంట్లో కాల్వల తెలగు పండితులగుండి భక్తివిజయముగోకాంధ్ర గ్రంథాలై కీ. శ్రీ. లై. శ్రీ. లై. కా. వరకును జియ్యును మురికృత ప్రీతికా. లై. లై. 0-8-0

" మామధర్మము. 0-4-0
మరికృత, రాజయోగి 0-12-0

పొన్నేజీవేరు-మూడునెరీ 1-4-0

చిరునామా: - బాలకవి రామరాజు భాష్యవాడయ్యలు.

9, తుండారస్థితి; జి. బెంగళూరు కంటోన్మెంటు.

గోనరత్న నిధి-వీలూరు

6-7-28 నా. తేదీన, వీలూరు గోనరత్న నిధికి 1940 సంవత్సరమునందు సభ్యులయొద్దను ధర్మము కాల్వలనిధికి ము. రా. శ్రీ. పోలికెట్టి గోపాల్ కృష్ణయ్య కంపెనీ వారుయచ్చి, మ. పోలికెట్టి గోవిందరావు, పోలికెట్టి వెంకటేశ్వర్లు, పోలికెట్టి సరమయ్యగారి భార్య మహాలక్ష్మి, తులబందు ముఖయ్యగార్లు సలుగురిని కాల్వల ధర్మకర్తలుగా చేర్చించినది సంతోషముతో తెలియపరచుచున్నాము. ఇందుకు వారికి వందనములు. ఇప్పటికి యీ సమితియందు పయవారితో 16 వదనముగారు కాల్వల ధర్మకర్తలు [రూ 100 ల వారల] కలరు.

మద్దల వెంకటచిన్నరాజు

కాల్వల ధర్మకర్త

బొంబాయి, జూలై 12:- సంసానమునందలి ప్రజల కష్టములను తెలుపుటకు ఇంగ్లాండునకు రాయబార మంప భారత సంసానాధిపతి ప్రజల మహాసభ కాన్యసంఘమునారు నేటి దినముక తీర్మానము గావించినది. (అ. పి.)

పెరవలి (తమకుతాలూకా)

ది 9-7-1928 నా. తేదీన పెరవలి గ్రామ పంచాయతీకి పంచాయతీదార్లు ఎన్నిక పెరవలి ఫీల్డర్ గ్రామ పురస్థానము నూపరు జనగారగు అయిండి వ్యావర్థిగారి వల్ల పెరవలి లోకలోకండు సత్తియవద్ద మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు జరుపబడినది. సదరు ఎలెక్షన్ గ్రామములోనుండు అన్ని వాతులలోని ప్రజలునును వచ్చిరి. ఎలెక్షన్ జరుపుటకు ముందు తెలగులలో ముఖ్యులగు నాగిరెడ్డి రామయ్యగారి యీ విలేజి పంచాయతీ బోర్డుయొక్క యుద్దేశములనుగూర్చి ప్రశ్నించినది. శ్రీ నూపరు జనగారు సమయముచెప్పిరి. దులన యీ పంచాయతీ బోర్డులను గ్రామముల లాభం గలదని యావననంది గ్రహించి బహు శాంతముతోను వికవ త్యముతోను కార్యసానుకూలమే ప్రధానముగానెంచి ఎలెక్షన్ జరిపినారు.

సదరు పెరవలి పంచాయతీకి యీ క్రిందివారు పంచాయతీదార్లుగా నెచ్చుకోబడిరి.

1. కంచెరాజు పే. రాజుగారు
2. అజ్జురపు వెంకటాచార్యగారు
3. పెండ్లాల రామచంద్రారావుగారు
4. ధైర్యాచార్య రామరాజుగారు
5. పెరువల్లి జి. కటకంకంకం
6. నాగిరెడ్డి రామయ్యగారు.
7. ముత్తేల వెంకన్నగారు
8. అం. తిమ్మయ్యగారు
9. బుద్దని శుభారామయ్యగారు
10. అం. వెంకటయ్యగారు
11. పంపన శుభారామయ్యగారు

(ఒకవిలేఖరి)

అదృష్ట మెదురుచూచుచున్నది.

"సెక్స్ పెరల్" ను కొని

రు 55,000 బహుమతులలో గెలుపొందుదు.

మొదటి బహుమతి రు. 20,000
రెండవ " " 10,000
మూడవ " " 5,000
మరి 210 యితర రొక్కల బహుమతులు.

రు 1000 బహుమతి 5 రు 100 బహుమతి 25

రు 500 " 5 రు 50 " 50

రు 200 " 25 రు 25 " 10

"సెక్స్ పెరల్" 30-6-28 వ తేదీ తదుపరి

నివాసములైన ప్రతిమానపుడును, స్త్రీయును నేనించ దగినది. అది ఒక పశ్చాత్తేత యారోప్యబడిన అమూల్యుల సాదము. నోటో వేసుకొనినవెంటనే, ధారణశక్తి అమితముగా పొందగలరు. పాలలోపండి, అపాలను నిత్యము త్రగిన పక్షమున నిత్యవృద్ధిని కలిగించును. రక్తమును పరిశుభ్రపరచును. నిష్పత్తును పోగొట్టును. గనేరీయా, కిఫిలిస్, ముఖసంబంధమైన వ్యాధులను నయమొనర్చును. మిగతా కొనిన జీవితపర్యంతము సరిపోవును. గ్యారంటీగా తృప్తినింపగలరు. కి నైలాలలో దొరకును. రు 10, రు 5, రు 2-8-0. 4810

రు 10 లకు కొనినవారలకు 4 నెంబర్లు రు 5 లకు కొనిన వారలకు 2 నెంబర్లు, రు 2-8-0 కొనినవారలకు 1 నెంబరు యివ్వబడును. ఈ తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

సెక్స్ పెరల్ కంపెనీ
SEXPEARL Co., SOLAN-(Near Simla)

రంగూను పోర్టుట్రస్టు
మాననస్థపు కేసు

ట్రాఫిక్ మానేజరులు నష్టండు చేయబడుట
కమిషనరుల ప్రకటన

రంగూను, జూలై 12:—రంగూను పోర్టుట్రస్టు కమిషనరుల కార్యవర్గము ఈ క్రింది ప్రకటనను గావించుచున్నది. పోర్టుట్రస్టు వారికి కాలిఫర్నియాలోని మాన్యువల్ డివీజన్ కుమార్తె కన్స్ట్రక్షన్లకు పోర్టుట్రస్టు ట్రాఫిక్ మానేజరులకు ఇతర ఉద్యోగులకు గొప్పమొత్తము లంచములు నిచ్చుచున్నారని ఈ ఆరోపణలను దృఢపరచుటకు తగు ఆధారము లున్నవనియు కమిషనరులకు తెలియజేయబడినది. 1927 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో ఈ ఆరోపణలను పరిశీలిండుటకు కమిషనరులు ఒక ప్రత్యేక ఉపసభ్యమును నియమించి ఈ ఉపసభ్యునివారు 1927 నవంబరు మొదలు 1928 జనవరివరకు విచారణ పరిచిరి. ఈ ఆరోపణలను గావించిన ఆవులుపల్లి వారాధిరావు, కోనల వెంకటరెడ్డి, రా. నరసింహారావు, కె. సి. వి. బెడ్డి మున్నగువారు వాద్యులమగుటకు సాక్షులును పుచ్చుకొనిరి. లంచములు పుచ్చుకొనినందున సాక్షులు ఆరోపించ బడిన ట్రాఫిక్ మానేజరులను ట్రాఫిక్ మానేజరులకు గానియొక్కయు అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మానేజరు సి. యెస్. ఓహ్యూగారి యొక్క వాద్యులమగు పుచ్చుకొనిరను. ఒక సాక్షి చెప్పినమాటలను విచారించుటకు చెప్పినమాటలను తేలవందులచే ఈ ఉపసభ్యుని వారికి నిర్ణయము గావించ బిలులేకపోయెను. నేరారోపణలను సాక్షులైన ఉద్యోగులు నేరారోపణలపై మాననస్థపుకేసు తీసికొని నిర్ణయము గావించునందు సంపూర్ణము విచారణ జరుగవలయు అట్లును నిజము తెలియవలయు ఉపసభ్యునివారు ఆభిప్రాయపడిరి. మానన గాన విచారణ మాననస్థపు కేసులను చాల లంచములను సంతకించిరి. నిర్ణయము ఆవులుపల్లి వారాధిరావు, కోనల వెంకటరెడ్డిగారై మాననస్థపు కేసులను చాలించుచేరి. క్రింద కోర్టులలో నేరారోపణలను శిక్ష విధింపబడినది. కాని ట్రాఫిక్ అసిస్టెంటు శిక్ష విధింపబడినది.

అంతేకాక ట్రాఫిక్ మానేజరుల లంచములు పుచ్చుకొనినట్లు సాక్షులను దృఢపరచునది న్యాయమూర్తులు గావించిరి. కావున బర్మాప్రభుత్వమువారి సర్దుబాటు నమోదించి నేరారోపణలను సాక్షులైన ఉద్యోగుల విషయమై ప్రత్యేకముగా విచారణ సలుపుట అవసరమగుచున్నది. త్వరలో విచారణ జరగను నియమింపబడును. విచారణసంఘమువారు విచారణను ముగించి నిర్ణయమును సంతకించుటకు ట్రాఫిక్ మానేజరు మానన గాన అసిస్టెంటు ట్రాఫిక్ మానేజరు ఓహ్యూగారు ఉద్యోగమును దుండుటకు బిలులేదు కాన పోర్టు కమిషనరుల ఉత్తరువులను సంతకించి పీఠ సన్నెను చేయబడినది. (ఆ. ప్రెస్)

పంజాబులో నిరుద్యోగ సమస్య

విచారణసంఘమువారి సూచనలు
లాహోరు, జూలై 12:—పంజాబులో విద్యావంతులైన యందు విద్య లేనివారియందు వ్యాపించుచున్న నిరుద్యోగ సమస్య విషయమై విచారణ సలుప ప్రభుత్వమువారికి విచారణసంఘమును నియమించిరి. విచారణసంఘము వారి సూచనల సారాంశము నీదిన ప్రకటించబడినది.
పంజాబులో విద్య లేనివారియందు నిరుద్యోగ సమస్య అంత తీవ్రముగ లేదు. పెరియల్లకు మాత్రము ఏకైక వృత్తివిషయమై శిక్షగలవుల అవసరము ఈ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సైనికశాఖవారు ప్రత్యేకముగ కొన్ని ఏర్పాటులు చేయుట ఉచితము. ఇంగ్లీషువిద్య నభ్యసించినవారిలో న్యాయ శాస్త్రము వైద్యపరిశ్రమయందు ప్రవేశించిన వారిలోన, పట్టా పొందినవారియందు నిరుద్యోగ సమస్య తీవ్రముగ ఉన్నది. దేశాభివృద్ధి మతోపాదిన పనులచేయుటకు విద్యావంతులు వెళ్ళిపోయి ఇందులకు ముఖ్యకారణము. వైద్య పట్టభద్రులలో అనేకులు గ్రామాంతరములందు నివసిండుటకు ఇష్టముండుటచే వైద్య శాఖ పట్టభద్రులలో నిరుద్యోగ సమస్య అధికముగ ఉన్నది. ఇంజనీరులకు పట్టభద్రులకు ఉపాధ్యాయులకు పనులు దొరుకుచున్నవి.
ప్రత్యేక అర్హతలు గలవారికి ఉన్నత విద్యకలపనులను నియమించుటకు నిర్బంధములను నిర్ణయించుటకు కమిటీలును నూచించుచున్నది. సాంకేతిక బారికాడ్లను విద్య ప్రతిస్థాపనలకు నిలిపగ స్థాపించవలయునని కమిటీవారు నూచించుచున్నది. వ్యవసాయవిద్య అనే వారికి హాంబర్గ్ మొక్కలను పనిచేయుననిపడ వీరు నూచించుచున్నది. (ఆ. ప్రెస్)

A HAPPY FAMILY

పరిశ్రమస్వాంతు డెవరు? నిశ్చయముగ, ఆరోగ్యవంతురాలగు భార్యను, విద్యులను గలవాడే. అట్టివాని జీవితమే జీవితము. గృహ లక్ష్మి సదా వ్యాధిగ్రస్తరాలై యుండి, యింటకళను కలిగియు బిడ్డలు లేనిచో, యిక బ్రతుకుటయం దాపత్తి యేమిదని? స్త్రీలు ఆనాలో గృహసవతు మూలకారణము యున్నానానదోపములే. కేసరి లోగ్ర యుత్తరబంధువును బాధ్యమలను పోషింపు, ఆరోగ్యవంతులను కుండలునగు పుత్రిసంతానము కలుగజేయును, అన్ని మందుల మెపులతో దొరకును.
కేసరి కుటీరం,
ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎచ్చూరు, మచరాను.

మానపోతుడుటకై ఈదిగవ సంకీర్తముగల కేసరి లోగ్రనే వట్టినలతో కొనుడు.

K. Reserve

యువతీవివాహ నిషేధకసభ

9 జూలై 1928 సం॥ శారీఘన గుంటూరు జిల్లాలో కేరెన పొన్నపల్లి అగ్రహారంలో పొన్నపల్లి సుబ్రహ్మణ్య సోమయాజులు గారి ఆధిపత్యము క్రింద సాయంత్రం 5 గంటలు లగాయతు 8 గంటలవరకు వివాహ వ్యయోగ్యులు శాసనమును గురించి సభ సమావేశము కావడినది. అందు అగ్రాధిపతిగారు మానవీర్య శారదాగారిచే ప్రవేశ పెట్టబడిన యుత్తరవంతు వివాహ శాసనము ప్రాప్తము, వైశ్య, విశ్వబ్రాహ్మణ కులజాలకు మత సంప్రదాయమైన కర్మ సంబంధమైన వివాహ నిషేధముగా జరుగుచున్నట్లు 11 అక్షర రాశిజ్యోతిషము నవ వర్షాతుకాపిణి దశవర్షాభిషేకారిత పూర్వ్యంబులైన అను న్యాయసూత్రముగా బాలింతు దశ వర్షాభిషేకముచేసిన వివాహము కర్మాశాసనము కాదనిన్ని రజస్వలా వివాహముచేసినట్లు అట్టి రజస్వలా వివాహముల జరిగియు పాతకంబున నక్కన్యక తలిదండ్రులు రజస్వలసము చేసి రారవాడి నరకంబున పరమందు పడుటయేగాక ఇహ మందు కులభ్రష్టుల పోయియు శాస్త్రములు ఘోషించుచుండుటచే రజస్వలనంతర వివాహము శాస్త్రసంప్రదాయము కాదనియు మతసంబంధమైన యిట్టి విల్లు ప్రవేశ పెట్టుటకు గనర్హు మెంటు కు గాని శాసన సభ్యులకు గాని యేలాగంటి సంబంధము లేదనియు గనర్హు మెంటు వారు ఆమోదించేయడల పూర్వము శ్రీ విశ్వరాయ మహారాజగారి వాగ్దానమును ప్రతిబంధమునియ్య యిట్టి శాసనము అమలము కైట్ట కూడదనియు శాస్త్రప్రమాణోపన్యాస నును వినుపించినందున శాసన సభ్యులైనవారితో జనుడొచిన మహార యెండుండుల జనముచే ప్రేమపడెన విషయములు ఆమోదించబడి యీ క్రింది నిధముగా అటవే ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము గావించబడినది.
దానికలకు దశవర్షాభిషేకము వివాహము చేయుట గది జరిగించవలసినదనియు యుత్తరవంతు వివాహము కేరెన పొన్నపల్లి ప్రభుత్వమువారు యిట్టి మతసంప్రదాయమైన విల్లులను ఆమోదించనూడదనియు,
ప్రభుత్వప్రాయమునక వ్యతిరేకముగా ప్రవేశ పెట్టబడిన యిట్టివిల్లు శాసనముయ్యెడల మితిమీరిన విల్లులముల మార్గదా మకముననియు,

యా సభ వారి చేతి క్రిందినింప బడినది. యిట్టి మత సంబంధమైన విల్లులను శాసన సభ్యులచే యికమీదట ప్రవేశ పెట్టబడకుండుటకున్నా, మతవిషయములలో గవర్న మెంటు జోక్యము కలుగజేయుకొనకుండుట కన్నా గవర్న మెంటును ఆసేకవిషయల ఈ సభవారు ప్రార్థించుచు నిరసించిరి.

గ్రామనివాసులు

శాంతి లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది!
20 శులముల డబ్బీ రూ 2-0-0 మాత్రమే.
తపాలాఖాళులు ప్రత్యేకము
ఈ లేహ్యము ఒక గొప్ప మహత్మునిచే ప్రోత్సహించి పెట్టబడినది. మా శాంతి లేహ్యము సేవించిన యిండియ దుర్బుల్యము వ్యవస్థలను, కాప, క్యాప, పాండువు, దుర్బుల్యము, అరుచి, సుందెడ, నిక్కాక, పురాతనజ్వరము మొదలగు మేహవ్యాధులు నివృత్తియై యిండియపుష్టి కలుగును. దేహదారుధ్యము వృద్ధియగును. ఇది ప్రతినాడును తప్పక సేవించునది. అనేక యోగ్యతా క్రతులు పుచ్చుచున్నది. ఇంకా దీని ఆర్జునములు వాడుకము డబ్బాతో పంపబడును. ఒకడబ్బా సేవించినచో దీని అమృతగుణమును అనతి కాలములోనే బయటగును. ప్రేమించు తిగిలట్టుగనే తప్పక సేవించుచున్నా. నేడే ఒకడబ్బాకు ఆర్డరు చేయించు. మేనేజరు:—

గుప్త ఆయుర్వేద నిలయం,
బరంపురంబి (గంజాంకిల్లా)

విద్యార్థిగవైద్యశాల

కలకత్తా: రంగు చిక్క మొంటి వ్యాధులకు స్థాంపుగా గ్యారంటీ ఇచ్చి గుడిచెప్పడము. లేదా వ్యాధి లేనిపుడు. తగిన మందులు పంపెడము. మందులు పనిచేయనిచో ఖరీదురాపను.

7. Wharfedale Co. v. Wharfedale Co. (Madras)